

BONJOUR, TRISTEȚE!

Adio, tristețe
Bună ziua, tristețe
Ești incrustată-n cutele tavanului
Ești scrisă-n ochii dragostei mele
Nu cu totul și cu totul mizeria
Pentru că buzele cele mai amare te dau în vileag
Printr-un zâmbet
Bună ziua, tristețe
Dragostea trupurilor îmbietoare
Forța iubirii
A cărei îmbiere înmugurește
Ca un căpcăun fără trup
Dezamăgită frunte
Mâhnire, obraz frumos¹

PAUL ELUARD, *La vie immediate*

¹ Versuri în traducerea lui Ion Caraion.

PARTEA ÎNTÂI

1

Trăiesc un sentiment necunoscut; melancolia și moliciunea lui mă obsedează și ezit să-i dau numele frumos și grav de tristețe. E un sentiment atât de complet, de egoist, încât aproape că-mi e rușine că tristețea mi s-a părut întotdeauna onorabilă. Cunoșteam doar melancolia, regretul și, mai rar, remușcarea. Astăzi, ceva cade peste mine, ca o mătase, enervantă și molatică, separându-mă de ceilalți.

În vara aceea, aveam șaptesprezece ani și eram complet fericită. „Ceilalți” erau tatăl meu și Elsa, amanta lui. Trebuie să explic imediat această situație, care ar putea să pară falsă. Tatăl meu avea patruzeci de ani și era văduv de cincisprezece; era un bărbat tânăr, plin de viață, și, la ieșirea mea din pension, cu doi ani înainte, nu putusem să nu înțeleg că trăia cu o femeie. Însă mi-a fost mai greu să admit că o schimba la fiecare șase luni! Dar seducția lui, viața nouă și facilă, predispoziția mea m-au făcut destul de curând să admit situația. Era un bărbat ușuratic, priceput în afaceri, permanent curios și schimbător, care plăcea femeilor. Nu mi-a fost deloc greu să-l iubesc, și chiar cu mult drag, pentru că era bun, generos, vesel și avea o mare afecțiune pentru mine.

Nu-mi imaginez un prieten mai bun și mai distractiv. Atunci, la începutul verii, chiar m-a întrebat dacă prezența Elsei, amanta lui actuală, m-ar fi deranjat cumva în timpul vacanței. N-am putut decât să-l încurajez, pentru că știam câtă nevoie avea de femei și că, pe de altă parte, Elsa nu ne va obosi. Era o roșcată înaltă, jumătate prostituată, jumătate demi-mondenă, care făcea figurație în studiouri și barurile de pe Champs-Elysees. Era simpatică, destul de simplă și fără pretenții serioase. De altfel, eu și tata eram prea fericiți că plecăm ca să facem vreo obiecție. Închiriasse, pe malul Mediteranei, o vilă mare și albă, izolată, fermecătoare, la care visam de la primele zile calde ale lunii iunie. Casa era construită pe un promontoriu ce domina marea, ascunsă de drum de o pădure de pini; o cărare cobora într-un mic golf auriu, mărginit de stânci roșiatice, unde se legăna marea.

Primele zile au fost minunate. Petreceam ore întregi pe plajă, striviți de căldură, căpătând treptat o culoare sănătoasă și aurie, mai puțin Elsa, care se înroșea și se cojea, suferind cumplit. Tatăl meu făcea exerciții complicate cu picioarele ca să îndepărteze începutul de burtă nepotrivit cu înclinațiile lui de Don Juan. Încă din zori, eram în apă, o apă răcoroasă și transparentă: intram la fund și executam până la epuizare mișcări dezordonate, ca să mă spăl de toate umbrele, de tot praful Parisului. Mă întindem pe plajă, luam o mână de nisip, îl lăsam să-mi curgă printre degete într-un șuvoi gălbui și plăcut și îmi spuneam

că se scurgea asemenea timpului, că avusesem o idee facilă și că era plăcut să ai idei facile. Era vară.

A șasea zi, l-am văzut pe Cyril pentru prima dată. Naviga pe lângă coastă, la bordul unei mici ambarcațiuni cu pânze, și s-a răsturnat în fața golfului nostru. L-am ajutat să-și recupereze lucrurile și, râzând amândoi, am aflat că îl chema Cyril, era student la drept și își petrecea vacanța cu mama lui, într-o vilă vecină. Avea o față de latin, foarte brunetă, foarte deschisă, protectoare, care îți dădea o senzație de echilibru, și mi-a plăcut. Totuși, fugeam de acei studenți de la Universitate, confuzi, preocupați de ei înșiși, de tinerețea lor mai ales, găsind în ea subiectul unei drame sau pretextul pentru plictisul lor. Nu-mi plăcea tinerețea. Îmi preferam de departe pe prietenii tatălui meu, bărbați de patruzeci de ani, care îmi vorbeau cu amabilitate și înduioșare, manifestând față de mine o bunătate de părinte și de amant. Dar Cyril mi-a plăcut. Era înalt și uneori frumos, de o frumusețe care dădea încredere. Fără să am, asemenea tatălui meu, acea aversiune față de urâtenie, care ne făcea deseori să frecventăm oameni stupizi, în fața celor lipsiți de farmec fizic simțeam un fel de jenă, de absență; resemnarea din cauza neputinței de a plăcea mi se părea o infirmitate indecentă. În fond, ce altceva urmărim dacă nu să plăcem? Nici astăzi nu știu dacă această înclinație spre cucerire ascunde un exces de vitalitate, o plăcere de a domina sau nevoia ascunsă, nemărturisită de autoliniștire, de autosusținere.

La plecare, Cyril s-a oferit să mă învețe cum să conduc o ambarcațiune cu pânze. M-am întors la cină, cu gândul la el, și am luat foarte puțin parte la conversație; abia dacă am remarcat nervozitatea tatălui meu. După masă, ne-am așezat în fotolii, pe terasă, ca în fiecare seară. Cerul era spuzit de stele. Le priveam, sperând că se vor grăbi să înceapă să brâzdeze cerul în căderea lor. Dar eram abia la începutul lui iulie, stăteau ținute locul. Greierii cântau prin pietrișul terasei. Probabil că erau cu miile și scoteau acel strigăt ciudat nopți întregi, beți de căldură și de lumina lunii. Mi se explicase că doar își frecau elitrele una de alta, dar preferam să cred că era un cântec gutural, instinctiv, asemenea acelor sunete ale pisicilor în perioada de împerechere. Ne simțeam bine; numai firișoarele de nisip dintre piele și bluză mă apărau de asaltul dezmiardător al somnului. Chiar atunci tatăl meu a tușit ușor și s-a ridicat în șezlong.

— Trebuie să vă aduc la cunoștință sosirea cuiva, ne-a anunțat el.

Am închis ochii disperată. Eram prea liniștiți ca să dureze mult timp!

— Spune-ne repede cine, a sărit imediat Elsa, întotdeauna ahtiată după mondenități.

— Anne Larsen, a răspuns tata, întorcând capul spre mine.

M-am uitat la el, prea uimită ca să reacționez.

— I-am spus să vină, dacă se simte prea obosită de colecțiile ei și... vine.

Nu mi-ar fi trecut niciodată prin cap. Anne Larsen era o fostă prietenă a bieteii mele mame și avea prea puține relații cu tata. Totuși, la ieșirea mea de la pension, în urmă cu doi ani, tatăl meu, neștiind ce să facă cu mine, mă trimisese la ea. Într-o săptămână, Anne mă îmbrăcase cu mult gust și mă învățase să trăiesc. Îmi stârnise o admirație pasionată, pe care o abătuse cu abilitate spre un tânăr din anturajul ei. Așa că ei îi datoram primele toalete elegante și prima iubire, pentru care îi eram foarte recunoscătoare. La treizeci și doi de ani, Anne era o femeie foarte seducătoare, foarte solicitată, cu o față frumoasă, mândră și plictisită, indiferentă. Această indiferență părea singurul lucru care i se putea reproșa. Era amabilă și distantă. Totul în ea reflecta o voință constantă, o liniște interioară care intimida. Deși divorțată și liberă, nu i se cunoștea niciun amant. De altfel, nu aveam același cerc de relații: ea frecventa oameni fini, inteligenți, discreți, iar noi, indivizi zgomotoși, „însetați”, cărora tatăl meu le cerea doar să fie frumoși sau hazlii. Cred că ne disprețuia puțin pe tata și pe mine pentru că alesesem amuzamentele, frivolitățile, așa cum disprețuia orice exces. Aveam în comun doar cinele de afaceri – ea se ocupa de modă și tata de publicitate –, amintirea mamei și eforturile mele de a fi la înălțime, pentru că, deși mă intimida, o admiram foarte mult. În sfârșit, sosirea ei pe nepusă masă părea inoportună, dacă te gândeai la prezența Elsei și la ideile pe care le avea Anne despre educație.

Elsa s-a dus la culcare după ce a pus o mulțime de întrebări despre poziția pe care o ocupa Anne în

lume. Am rămas singură cu tatăl meu și m-am așezat pe trepte la picioarele lui. S-a aplecat și și-a așezat mâinile pe umerii mei.

— De ce ești atât de uscățivă, scumpa mea? Semenii cu o pisicuță sălbatică. Mi-ar plăcea să am o fată blondă frumoasă și mai împlinită, cu ochi de porțelan și...

— Nu asta e problema, am spus eu. De ce-ai invitat-o pe Anne? Și de ce a acceptat?

— Poate ca să-l vadă pe bătrânul tău tată. Nu se știe niciodată.

— Nu ești genul de bărbat care s-o intereseze pe Anne, am răspuns. E prea inteligentă, se respectă prea mult. Și Elsa? Te-ai gândit la Elsa? Îți imaginezi conversațiile dintre Anne și Elsa? Eu, nu!

— Nu m-am gândit la asta, a mărturisit el. Ai dreptate, e înspăimântător. Cecile, scumpa mea, ce-ar fi să ne întoarcem la Paris?

Râdea încetișor, mângâindu-mi ceafa. Am întors capul și l-am privit. Ochii lui negri străluceau, riduri mici și comice îi marcau marginile și buzele i se răsfrângeau puțin. Semăna cu un faun. Am râs împreună cu el, ca de fiecare dată când era într-o situație complicată.

— Draga mea complice! a spus el. Ce m-aș face fără tine?

Și tonul vocii era atât de convingător, atât de tandru, încât am înțeles că ar fi fost nefericit. Am vorbit până târziu despre dragoste și despre complicațiile ei. Tatăl meu le considera imagine. Refuza în mod sistematic noțiunile de fidelitate, gravitate, angajament.

Îmi explica răbdător că erau arbitrare, sterile. Dacă altcineva ar fi vorbit astfel, m-ar fi șocat. Dar știam că, în cazul lui, nu erau deloc excluse tandrețea și devotamentul, sentimente care i se potriveau cu atât mai bine, cu cât le dorea și le știa provizorii. Această concepție mă seducea: iubiri rapide, violente și trecătoare. Nu eram la vârsta la care fidelitatea te poate seduce. Cunoșteam prea puține lucruri despre dragoste: întâlniri, sărutări și plictis.

2

Anne urma să vină abia peste o săptămână. Am profitat de acele ultime zile adevărate de vacanță. Închiriasem vila pentru două luni, dar știam că, după ce va sosi Anne, destinderea completă nu va mai fi posibilă. Anne dădea lucrurilor un contur și cuvintelor un sens pe care eu și tata nu le luam în seamă. Fixa normele bunului-gust, ale delicateței și nu aveai cum să nu le percepi în discreția ei bruscă, tăcerea ofensată și propriile expresii. Era incitant și obositor, umilitor până la urmă, pentru că simțeam că avea dreptate.

În ziua sosirii sale, s-a luat hotărârea ca tata și Elsa s-o aștepte la gara din Frejus. Am refuzat energic să iau parte la expediție. În disperare de cauză, tatăl meu a cules toate gladiolele din grădină ca să i le ofere la coborârea din tren. L-am sfătuit să nu-i dea Elsei să ducă buchetul. La ora trei, după plecarea lor, am coborât pe plajă. Căldura te moleșea. M-am întins pe nisip și, când să ațipesc, m-a trezit vocea lui Cyril. Am deschis ochii: cerul era alb, topit parcă de fierbințeala soarelui. Nu i-am răspuns lui Cyril; nu aveam chef să vorbesc cu nimeni. Mă

simțeam ținută pe nisip de forța acelei veri; aveam brațele greoaie și gura uscată.

— Ești moartă? a întrebat el. De departe, semănai cu o epavă părăsită.

Am zâmbit. S-a așezat lângă mine și inima a început să-mi bată cu putere, înăbușit, pentru că, fără să vrea, îmi atinsese ușor umărul. În ultima săptămână, strălucitele mele manevre navale ne aruncaseră de vreo zece ori la fundul apei, strângându-ne în brațe, fără să simt niciun fel de tulburare. Dar, astăzi, fuseseră de ajuns căldura, toropeala mea și acel gest stângaci, ca să simt cum ceva se rupe molcom în mine. Am întors capul spre el. M-a privit. Începeam să-l cunosc: era echilibrat, exagerat de virtuos pentru vârsta lui. De aceea, situația noastră – acea ciudată familie în trei – îl șoca. Era prea bun și prea timid ca să mi-o spună, dar intuiam după privirile piezișe și pizmașe aruncate tatălui meu. I-ar fi plăcut să fiu neliniștită din această privință. Dar nu eram, iar singurele lucruri care mă nelinișteau în acel moment erau privirea lui și bătăile puternice ale inimii. S-a aplecat asupra mea. Am revăzut ultimele zile din acea săptămână, încrederea, liniștea mea alături de el și am regretat apropierea acelei guri.

— Cyril, eram atât de fericiți..., i-am spus.

M-a sărutat încetitor. M-am uitat la cer; apoi n-am mai văzut decât luminile roșii care izbucneau sub pleoapele mele închise. Căldura, amețeala, gustul primelor sărutări, suspinele treceau cu încetineală. Sunetul unui claxon ne-a despărțit ca pe niște hoți. L-am părăsit pe Cyril fără o vorbă și am plecat spre

casă. Această întoarcere atât de rapidă mă uimea: trenul cu care venea Anne probabil că nici nu sosisese. Am găsit-o totuși pe terasă, coborâtă din propria mașină.

— Asta e casa Frumoasei-din-pădurea-adormită! a spus ea. Ce te-ai bronzat, Cecile! Îmi face plăcere să te văd.

— Și mie, am răspuns. Vii de la Paris?

— Am preferat să vin cu mașina și sunt frântă de oboseală.

Am condus-o în camera ei. Am deschis fereastra în speranța că voi zări ambarcațiunea lui Cyril, dar dispăruse. Anne se așezase pe pat. I-am văzut cearcănele de la ochi.

— Vila e superbă, a spus ea, oftând. Unde e stăpânul casei?

— S-a dus să te ia de la gară, împreună cu Elsa.

Îi așezasem valiza pe un scaun și, întorcându-mă spre ea, am avut un șoc. Se schimbaseră brusc la față și gura îi tremura ușor.

— Elsa Mackenbourg? A adus-o aici pe Elsa Mackenbourg?

N-am știut ce să răspund. M-am uitat la ea stupefiată. Fața aceea, pe care o văzusem întotdeauna foarte calmă, reflectând o perfectă stăpânire de sine, mă uluia. Mă privea prin imaginile stârnite de vorbele mele. În sfârșit, m-a văzut și a întors capul.

— Ar fi trebuit să vă anunț, dar eram foarte grăbită să plec, foarte obosită...

— Și acum..., am continuat eu, fără să vreau.

— Acum ce?

Privirea ei era întrebătoare, disprețuitoare. Nu se întâmplase nimic!

— Acum, ai venit, am spus prosteste, frecându-mi mâinile. Să știi că îmi pare foarte bine că ești aici. Te aștept jos. Dacă vrei să bei ceva, barul e plin.

Am ieșit bolborosind și am coborât scara cu capul plin de gânduri încâlcite. Cum se putea explica expresia feței, vocea ei tulburată, acel moment de slăbiciune? M-am așezat într-un șezlong și am închis ochii. Am încercat să-mi amintesc toate expresiile dure, liniștitoare ale feței sale: ironia, distanțarea, autoritatea. Descoperirea acelei fețe vulnerabile mă emoționa și mă enerva totodată. Îl iubea pe tatăl meu? Era posibil să-l iubească? Nimic la el nu se potrivea cu gusturile ei. Era slab, ușuratic, lipsit de energie uneori. Dar poate că de vină erau doar oboseala călătoriei, indignarea morală... O oră întreagă, am construit ipoteze.

La cinci, a sosit și tata cu Elsa. L-am privit coborând din mașină. Am încercat să aflu dacă Anne putea să-l iubească. Se apropia de mine, cu capul puțin spre spate, cu pași iuți. Zâmbea. Mi-am spus că era foarte posibil ca Anne să-l iubească și că oricine l-ar iubi.

— Anne nu era în tren! mi-a strigat el. Sper că n-a căzut din el!

— E în camera ei, i-am răspuns. A venit cu mașina.

— Nu! E super! Poți să-i duci sus buchetul.

— Îmi cumpărăseși flori? a întrebat Anne. Foarte drăguț din partea ta.

Cobora scara în întâmpinarea lui, destinsă, zâmbitoare, într-o rochie impecabilă, fără nicio cută. Mi-am spus cu tristețe că Anne coborâse doar când auzise mașina și că ar fi putut s-o facă puțin mai devreme, ca să stea de vorbă cu mine, măcar despre examenul la care picasem! Acest ultim gând m-a consolat.

Tata s-a apropiat repede de ea și i-a sărutat mâna.

— Am stat un sfert de oră pe peronul gării cu un buchet de flori în mână și un zâmbet stupid pe buze. Slavă Domnului, n-ai fost acolo să mă vezi! O cunoști pe Elsa Mackenbourg?

Am întors capul în altă parte.

— Probabil că ne-am mai întâlnit, a spus Anne, cu multă amabilitate. Am o cameră splendidă. Ai fost foarte amabil că m-ai invitat, Raymond, eram foarte obosită.

Tata era mulțumit. După părerea lui, totul mergea bine. Spunea vorbe goale, destupa sticle. Dar vedeam rând pe rând fața pasionată a lui Cyril și cea neobișnuită pe care mi-o arătase Anne, două fețe marcate de violență, și mă întrebam dacă vacanța va fi chiar atât de simplă pe cât spunea tata.

Această primă cină a fost foarte veselă. Tata și Anne vorbeau despre relațiile lor comune, care erau puține, dar foarte pitorești. M-am amuzat mult până când Anne a spus că asociatul tatălui meu era microcefal. Bea mult, dar se arăta amabil și, împreună cu tata, luasem parte alături de el la dineuri memorabile.

Am protestat:

— Lombard e hazliu, Anne. Mi s-a părut foarte amuzant.

— Totuși, trebuie să recunoști că e mediocru, chiar și când e vorba de umor...

— Poate că nu are o formă de inteligență obișnuită, dar...

Mi-a tăiat vorba cu un aer indulgent:

— Ceea ce numești forme de inteligență sunt vârstele omului și nimic mai mult.

Forma lapidară, definitivă a formulării sale m-a încântat. Unele fraze degajă pentru mine un climat intelectual, subtil, care mă subjugă, chiar dacă nu le înțeleg deloc. Și mă fac să-mi doresc să am la îndemână un carnetel și un creion. Îi spun și ei. Tatăl meu izbucnește în râs.

— Cel puțin nu ești ranchiunoasă.

Nu puteam să fiu, pentru că Anne nu era rea. O simțeam complet indiferentă, iar judecățile ei nu aveau acea precizie, acea latură tăioasă a răutății. Dar erau mai mult decât strivitoare.

În acea primă seară, Anne nu a părut că remarcă neatenția, voită sau nu, a Elsei, care a intrat direct în camera tatălui meu. Anne îmi adusese un pulover din colecția ei, dar nu m-a lăsat să-i mulțumesc. Mulțumirile o plictiseau, astfel încât pe ale mele, nefiind niciodată la înălțimea entuziasmului meu, nici nu mă oboseam să mi le manifest.

— Această Elsa mi se pare foarte simpatică, a spus ea, înainte să ies.

Mă privea în ochi, fără să zâmbescă și căutând la mine o idee pe care era interesată s-o distrugă. Trebuia să uit reacția ei de mai devreme.

— Da, da, este fermecătoare, ăăă, tânără... foarte simpatică.

Mă bâlbâiam. A început să râdă și m-am dus la culcare foarte enervată. Am adormit cu gândul la Cyril, care poate că dansa la Cannes cu alte fete.

Îmi dau seama că uit, că sunt forțată să uit lucrul principal: prezența mării, ritmul ei permanent, soarele. Nu pot să nu amintesc și de cei patru tei din curtea pensionului de provincie, de parfumul lor; și zâmbetul tatălui meu aflat pe peronul gării, cu trei ani în urmă, la ieșirea mea din pension, acel zâmbet jenat, pentru că aveam codițe și o rochie urâtă, aproape neagră. Și, în mașină, explozia lui de bucurie, subită, triumfătoare, pentru că aveam ochii lui, gura lui și că urma să fiu pentru el cea mai dragă, cea mai minunată jucărie. Nu cunoșteam nimic; avea să-mi arate Parisul, luxul, viața frumoasă. Cred că multe dintre plăcerile mele de atunci le datorez banilor: plăcerea de a merge repede cu mașina, de a avea o rochie nouă, de a cumpăra discuri, cărți, flori. Încă nu mi-e rușine de aceste plăceri frivole; de altfel, nu pot să le numesc frivole decât pentru că am auzit spunându-se că așa sunt. Aș regreta, aș renega mai ușor supărările și crizele mele de misticism. Înclinația spre plăcere, spre fericire reprezintă singura latură coerentă a caracterului meu. Poate că n-am citit prea mult! La pension nu se citește, poate doar opere educative. La Paris nu am avut timp să citesc: când ieșeam de la cursuri, prietenii mă duceau la cinematograful; nu cunoșteam numele actorilor, ceea ce îi mira. Sau mergeam la terasa unei cafenele, la soare; savuram plăcerea de

a mă afla în mijlocul mulțimii, de a bea, de a fi cu un băiat care te privește în ochi, te prinde de mână și te duce apoi departe de mulțime. Mergeam pe jos până acasă. Acolo, mă trăgea într-un loc ferit și mă săruta: descopeream plăcerea sărutărilor. Nu vreau să dau un nume acestor amintiri: Jean, Hubert, Jacques. Nume comune pentru toate fetele. Seara, îmbătrâneam, ieșeam cu tata la serate unde nu aveam ce căuta, serate destul de amestecate, unde mă amuzam și îi amuzam și pe ceilalți cu vârsta mea. La întoarcere, tata mă lăsa acasă și, de cele mai multe ori, se ducea să conducă o prietenă. Nu-l așteptam să se întoarcă.

Nu vreau să las să se creadă că aventurile lui aveau ceva ostentativ. Pur și simplu, nu mi le ascundea, mai exact, nu-mi spunea nimic cuviincios și fals ca să justifice prezența frecventă la dejun a unei prietene în casa noastră sau instalarea ei acolo..., din fericire, provizorie! Oricum, nu aș fi putut ignora mult timp natura relațiilor cu „invitatele” lui și ținea probabil să nu piardă încrederea mea, cu atât mai mult cu cât astfel era scutit de eforturi penibile de imaginație. Era un calcul excelent. Singurul defect a fost că mi-a inspirat pentru ceva vreme un cinism blazat în privința iubirii, care, având în vedere vârsta și experiența mea, probabil că părea mai mult distractiv decât impresionant. Îmi repetam cu dragă inimă formule lapidare, printre altele, cea a lui Oscar Wilde: „Păcatul este singura notă de culoare vie care subzistă în lumea modernă”. Mi-o însușeam cu o convingere absolută, cu mult mai multă siguranță, cred,

decât dacă aş fi pus-o în practică. Credeam că viaţa mea ar putea să imite această frază, să se inspire din ea, să ţâşnească asemenea unei perverse imagini-ghicitoare: uitam timpii morţi, discontinuitatea şi bunele sentimente cotidiene. În mod ideal, aveam în vedere o viaţă plină de josnicii şi mârşăvii.

3

Adoua zi dimineață, am fost trezită de o rază de soare caldă, care mi-a luminat patul și a pus capăt viselor ciudate și puțin cam confuze în care mă zbăteam. Pe jumătate adormită, am încercat să îndepărtez de pe față, cu mâna, acea căldură insistentă, apoi am renunțat. Se făcuse zece. Am coborât în pijama pe terasă și am găsit-o acolo pe Anne, răsfoind ziarele. Am remarcat că era ușor, dar perfect machiată. Probabil că nu-și acorda niciodată o vacanță adevărată. Văzând că nu mă bagă în seamă, m-am instalat liniștită pe o treaptă, cu o ceașcă de cafea și o portocală, începând delectările dimineții: mușcam din portocală și un suc dulceag îmi țâșnea în gură; o gură de cafea tare și fierbinte și, imediat, din nou gustul răcoros al fructului. Soarele dimineții îmi încălzea părul, ștergându-mi de pe piele urmele așternutului. I-am auzit vocea și am tresărit:

- Cecile, nu mănânci? m-a întrebat ea.
- Dimineața prefer să beau, pentru că...
- Ar trebui să iei trei kilograme ca să arăți prezentabil. Ai obraji scobiți și ți se văd coastele. Fă-ți tartine.

Am implorat-o să nu-mi impună tartine și, tocmai când voia să-mi demonstreze că era indispensabil, și-a făcut apariția tatăl meu, în somptuosul lui halat de casă cu buline.

— Ce spectacol fermecător! a spus el. Două fetițe brunete la soare vorbind despre tartine.

— Din păcate, aici e doar o singură fetiță! a răspuns Anne, râzând. Am vârsta ta, Raymond băiete!

Tata s-a aplecat și a prins-o de mână.

— Mereu ironică, a spus el tandru, și am văzut cum pleoapele ei clipesc ca la o mângâiere neașteptată.

Am profitat de ocazie ca s-o șterg. Pe scară, m-am întâlnit cu Elsa. Se vedea bine că abia se sculase din pat; avea pleoapele umflate, buzele palide și fața stacojie din cauza soarelui. Am fost gata s-o opresc, să-i spun că Anne era jos cu o față îngrijită, că se va bronză frumos, uniform. Era cât pe ce s-o avertizez. Dar mi-ar fi luat-o probabil în nume de rău: avea douăzeci și nouă de ani, cu treisprezece ani mai puțin decât Anne, și asta i se părea un atu decisiv.

Mi-am luat costumul de baie și am dat fuga în golf. Spre surprinderea mea, Cyril era deja acolo, cu ambarcațiunea lui. A venit spre mine cu un aer grav și m-a prins de mâini.

— Aș vrea să-ți cer iertare pentru ieri, a spus el.

— E vina mea, am răspuns.

Nu mă simțeam deloc jenată și eram mirată de aerul lui solemn.

— Mi-e ciudă rău pe mine, a continuat el, împingând ambarcațiunea în mare.

— N-ai de ce, am spus eu, veselă.

— Ba da!

Urcasem deja în barcă. El stătea în picioare, cu apa până la jumătatea gambelor, sprijinit cu ambele mâini de marginea de lemn ca de bara unei săli de tribunal. Am înțeles că nu va urca înainte să vorbim și îl priveam cu toată atenția necesară. Îi cunoșteam bine fața și era ușor de descifrat. Mi-am spus că avea douăzeci și cinci de ani, se credea un seducător, și asta m-a făcut să râd.

— Nu râde, a spus el. Să știi că mi-a fost ciudă pe mine ieri-seară. Nimic nu te apără de mine; de exemplu, tatăl tău, acea femeie... Dacă aș fi ultimul dintre ticăloși, ar fi la fel; ai putea să mă crezi la fel de bine ca...

Nici măcar nu era ridicol. Îmi spuneam că era bun, gata să mă iubească și că mi-ar fi plăcut și mie să-l iubesc. Mi-am așezat brațele după gâtul lui și mi-am lipit obrazul de fața lui. Avea umerii lați și îi simțeam corpul tare lipit de al meu.

— Ești drăguț, Cyril, am murmurat. Vei fi un frate pentru mine.

M-a luat în brațe și, cu o exclamație furioasă, m-a smuls încetișor din barcă. Mă ținea lipită de el, ridicată în aer, cu capul pe umărul lui. În acel moment îl iubeam. În lumina dimineții, era la fel de bronzat, de plăcut, de blând ca mine; mă proteja. Când gura lui a căutat-o pe a mea, am început să tremur de plăcere ca și el, și sărutarea noastră a fost una fără remușcări și fără rușine, doar o căutare profundă, întretăiată de murmure. Am fugit și am înotat spre ambarcațiunea care plutea în derivă. Mi-am cufundat fața în apă ca

s-o împrăpătez, s-o răcoresc... Apa era verde. Mă simțeam cuprinsă de o fericire, de o detașare totală.

La unsprezece și jumătate, Cyril a plecat, iar tata și femeile lui și-au făcut apariția pe cărare. Mergea între amândouă, ajutându-le să coboare, dându-le pe rând mâna cu o bunăvoință, o naturalețe proprie lui. Anne își păstrase halatul: și l-a scos calmă în fața privirilor noastre pătrunzătoare și s-a întins pe nisip. Avea talia subțire, picioarele perfecte și era dezavantajată doar de o ușoară alterare a prospețimii tenului. Totul reflecta probabil ani de îngrijiri, de supraveghere; i-am adresat tatălui meu o privire aprobatoare, cu sprânceana ridicată. Spre marea mea surpriză, nu mi-a răspuns l-a privire și a închis ochii. Biata Elsa era într-o stare jalnică, se dădea toată cu ulei. Nu-i acordam mai mult de o săptămână tatălui meu să... Anne a întors capul spre mine.

— Cecile, de ce te trezești atât de devreme aici? La Paris stăteai în pat până la prânz.

— Aveam treabă și nu-mi venea deloc să mă scol, i-am răspuns.

Nu a zâmbit; zâmbea doar când voia ea, niciodată din decentă, ca toată lumea.

— Și ce-ai făcut la examen?

— Am picat! am răspuns, cu antren.

— Trebuie neapărat să-l iei în octombrie.

— De ce? a intervenit tatăl meu. Eu n-am avut niciodată diplome și duc o viață luxoasă.

— Ai avut ceva avere la început, i-a amintit Anne.

— Fata mea va găsi întotdeauna bărbați care s-o întrețină, a spus tata cu noblețe.

Elsa a început să râdă și s-a oprit când ne-a văzut privirile.

— Trebuie să se apuce de învățat în vacanța asta, a spus Anne, închizând ochii, ca să pună capăt discuției.

M-am uitat cu disperare la tata. Mi-a răspuns cu un mic zâmbet jenat. M-am imaginat în fața paginilor lui Bergson, cu acele rânduri negre care îmi săreau în ochi, și parcă auzeam râsul lui Cyril pe plajă... Acest gând m-a înspăimântat. M-am târât până la Anne și am strigat-o încetișor. A deschis ochii. Mi-am aplecat spre ea fața îngrijorată, imploratoare, trăgându-mi și mai mult obrazii ca să arăt ca o intelectuală surmenată.

— Anne, i-am spus, n-ai să-mi faci asta, n-ai să mă pui să învăț pe căldura asta... în vacanța asta care mi-ar putea face foarte mult bine...

S-a uitat fix la mine, apoi a zâmbit misterios și a întors capul.

— Ar trebui să-ți fac „asta“..., chiar pe căldura asta, cum spui tu. După cum te știi, o să fii bosumflată pe mine două zile și vei lua examenul.

— Există lucruri cu care nu te poți obișnui, i-am răspuns, serioasă.

Mi-a aruncat o privire amuzată și insolentă și m-am culcat la loc pe nisip, cuprinsă de neliniște. Elsa perora despre festivitățile de pe coastă. Tata n-o asculta. Așezat în vârful triunghiului format de corpurile lor, își ațintea spre Anne, spre fața, spre umerii ei o privire aproape fixă, cutezătoare, pe care o recunoșteam cu ușurință. Mâna lui se deschidea și se

Închidea în nisip cu un gest molcom, regulat, neobosit. Am alergat spre mare și m-am aruncat în apă, gemând de disperare pentru vacanța pe care am fi putut-o petrece și care acum se spulberase. Aveam toate elementele unei drame: un seducător, o demi-mondenă și o femeie inteligentă și energică. Am zărit pe fundul apei o scoică splendidă, o piatră roz și albastră; am plonjat după ea, am luat-o încetișor și am ținut-o în mână până la masa de prânz. Mi-am spus că era un *porte-bonheur* de care n-am să mă despart toată vara. Nu știu de ce n-am pierdut-o, așa cum pierd totul. E și acum în mâna mea, roz și călduță, și când o privesc îmi vine să plâng.

4

In zilele următoare, cel mai mult m-a mirat marea amabilitate pe care o arăta Anne față de Elsa. Nu rostea deloc, după numeroasele prostii care îi „iluminau” conversația, una dintre acele fraze scurte, specialitatea ei, care ar fi acoperit-o de ridicol pe biata Elsa. O lăudam în sinea mea pentru răbdare, pentru generozitate; nu-mi dădeam seama că era vorba de o mare abilitate. Tatăl meu s-ar fi plictisit repede de acest joc plin de cruzime. Așa, îi era recunoscător și nu știa ce să facă pentru a-și exprima gratitudinea. De altfel, această recunoștință era doar un pretext. Îi vorbea, firește, ca unei femei foarte respectate, ca unei a doua mame pentru fiica lui: se folosea de această carte, părând tot timpul că mă considera în paza ei, că o făcea puțin răspunzătoare de ceea ce eram, vrând parcă să și-o apropie mai mult și s-o lege și mai strâns de noi. Dar unele priviri și gesturi ale lui se adresau femeii pe care n-o cunoști și pe care ai dori s-o cunoști trupește. Aceste priviri le surprindeam uneori și la Cyril, și atunci îmi venea să fug și să-l provoc în același timp. Probabil că în privința asta eram mai influențabilă decât Anne, pentru că ea dădea dovadă față de tatăl meu de o indiferență, de o amabilitate calmă care

mă linișteau. Ajungeam să cred că mă înșelasem în prima zi, nu vedeam că această amabilitate lipsită de echivoc îl surescita pe tatăl meu. Și mai ales tăcerile ei... tăcerile ei atât de naturale, dar elegante! Formau, cu piuiturile neîncetate ale Elsei un fel de antiteză ca lumina și umbra. Biata Elsa! Nu bănuia nimic, era exuberantă și agitată, permanent veștejită de soare.

Totuși, într-o zi, a înțeles, că a surprins probabil o privire a tatălui meu. Am văzut-o înaintea mesei de prânz murmurându-i ceva la ureche: o clipă, el a părut surprins neplăcut, mirat, apoi a încuviințat, zâmbind. La cafea, Elsa s-a ridicat și, ajunsă la ușă, s-a întors spre noi cu un aer languros, inspirat, după cum mi s-a părut mie, din filmele americane, și punând în intonația ei zece ani de galanterie franceză a spus:

— Vii, Raymond?

Tatăl meu s-a ridicat, aproape că a roșit și a urmat-o, vorbind despre binefacerile siestei. Anne nu a făcut nicio mișcare. Țigara se consuma între degete. M-am simțit obligată să spun ceva:

— Oamenii pretind că siestele sunt foarte odihnitoare, dar eu cred că e o idee falsă...

M-am oprit imediat, conștientă de echivocul vorbelor mele.

— Te rog, a spus Anne, tăios.

Tonul ei era lipsit de orice ambiguitate. Văzuse imediat gluma de prost-gust. M-am uitat la ea. Avea o față voit calmă și destinsă, care m-a emoționat. Poate că în acel moment o invidia cu patimă pe Elsa. Ca s-o consolez, mi-a trecut prin minte o idee insolentă,

care m-a încântat ca toate ideile mele insolente: ele îmi insuflau un fel de siguranță, de complicitate cu mine însămi, de-a dreptul exaltantă. Nu m-am putut abține să n-o exprim cu voce tare:

— Elsa e cam pârlită de soare, așa că genul ăsta de siestă nu cred că e entuziasmant pentru niciunul dintre ei.

Ar fi fost mai bine dacă tăceam.

— Nu-mi plac deloc reflecțiile de genul ăsta, a spus Anne. La vârsta ta, e mai mult decât stupid, e penibil.

M-am enervat brusc.

— Am spus asta în glumă, scuze! Sunt sigură că, de fapt, sunt foarte mulțumiți.

A întors capul spre mine și m-a privit exasperată. I-am cerut imediat iertare. A închis ochii și a început să-mi vorbească încet, cu răbdare:

— Îți faci o idee cam simplistă despre iubire. Nu-i deloc un șir de senzații independente unele de altele...

Mi-am spus că toate iubirile mele au fost așa. O emoție bruscă în fața unei fețe, a unui gest, la o sărutare... Momente încântătoare, lipsite de coerență; asta era singura amintire pe care mi-o lăsau.

— Mai e și altceva, a continuat Anne. Mai e tandrețea constantă, blândețea, sentimentul că celălalt îți lipsește... Lucruri pe care nu le poți înțelege.

A făcut un gest evaziv cu mâna și a luat un ziar. Mi-ar fi plăcut să se înfurie, să iasă din acea indiferență resemnată în fața carenței mele sentimentale. Mi-am spus că avea dreptate, că trăiam ca un

animal, după ceilalți, că eram slabă și lamentabilă. Mă disprețuiam și lucrul acesta îmi era groaznic de penibil, pentru că nu mă obișnuisem cu asta, pentru că nu mă judeca deloc, ca să spun așa, nici în bine, nici în rău. Am urcat în camera mea, visând cu ochii închiși. Așternutul era călduț sub mine; parcă încă mai auzeam cuvintele rostite de Anne: „Acest altceva este sentimentul că celălalt îți lipsește“. Mie mi-a lipsit cineva vreodată?

Nu-mi mai amintesc incidentele din acele cincisprezece zile. După cum am mai spus, nu voiam să văd nimic precis, nimic amenințător. De urmarea acestei vacanțe îmi amintesc, bineînțeles, foarte exact, deoarece i-am acordat întreaga atenție, întreaga mea putere de înțelegere. Dar aceste trei săptămâni, aceste trei săptămâni fericite în fond... Mă gândesc la Anne și mă întreb în ce zi s-a uitat tatăl meu fățiș la gura ei, când i-a reproșat cu glas tare indiferența, prefăcându-se amuzat de asta? Atunci când, fără să zâmbească, i-a comparat subtilitatea cu semipros-tia Elsei? Liniștea mea se bizuia pe ideea stupidă că se cunoșteau de cincisprezece ani și că, dacă ar fi fost să se iubească, ar fi început-o mai devreme. „Și, mi-am spus, dacă s-ar întâmpla cumva una ca asta, tatăl meu va fi îndrăgostit trei luni și Anne va rămâne cu câteva amintiri pasionate și puțină umilire“. Totuși, nu știam că Anne nu era o femeie pe care o poți abandona în felul ăsta? Dar Cyril era acolo și îmi ocupa toate gândurile. Mergeam deseori împreună la localurile din Saint-Tropez și dansam pe melodia leșinată a unui clarinet, șoptindu-ne vorbe de iubire

pe care le uitam a doua zi, dar atât de dulci seara. Ziua, navigam în ambarcațiunea lui cu pânze în apropierea țărmlui. Uneori ne însoțea și tata. Îl aprecia mult pe Cyril, mai ales de când îl lăsase să câștige o întrecere la crawl. Îi spunea „micul meu Cyril“, iar Cyril, „domnule“, iar eu mă întrebam care dintre cei doi era adult.

Într-o după-amiază, ne-am dus să bem ceaiul la mama lui Cyril. Era o doamnă în vârstă, calmă și zâmbitoare, care ne-a vorbit despre greutățile ei de văduvă și de mamă. Tatăl meu și-a manifestat toată înțelegerea, s-a uitat mereu spre Anne cu recunoștință și i-a făcut multe complimente doamnei. Trebuie să spun că nu se temea niciodată că-și pierde timpul. Anne privea spectacolul cu un zâmbet amabil. La întoarcere, a spus că doamna era încântătoare. Am izbucnit în imprecății contra bătrânelor doamne de felul ei. S-au uitat la mine, pe buze cu un zâmbet indulgent și amuzat care m-a scos din sărite.

— Nu v-ați dat seama că e mulțumită de ea! am izbucnit. Că se feliită pentru viața ei fiindcă are sentimentul că și-a făcut datoria și...

— Dar e adevărat, a spus Anne. Și-a făcut datoria de mamă și soție, cum se spune...

— Și datoria de târfă? am întrebat eu.

— Nu-mi plac mojiciile, nici paradoxale, a spus Anne.

— Dar nu-i paradoxal. S-a căsătorit așa cum se căsătorește toată lumea, din dorință sau pentru că așa se face. A avut un copil. Știi cum se fac copiii?

— Probabil că nu la fel de bine ca tine, dar am unele noțiuni, a răspuns Anne, cu ironie.

— Prin urmare, și-a crescut acest copil. Probabil că s-a cruțat de spaimele, de tulburările adulterului. A avut viața pe care o au mii de femei și e mândră de asta. Înțelegeți? Era în situația unei tinere burgheze, soție și mamă, și n-a făcut nimic ca să iasă din situația asta. Se fălește că n-a făcut nici una, nici alta, nu că ar fi făcut ceva.

— Am impresia că ce spui n-are niciun sens, a intervenit tata.

— E un fel de capcană! am exclamat. Îți spui pe urmă că ți-ai făcut datoria pentru că n-ai făcut nimic. Dacă ar fi devenit o femeie de stradă, după ce s-a născut în mediul ei, atunci ar fi avut un merit.

— Astea sunt ideile la modă, dar n-au nicio valoare, a spus Anne.

Poate că era adevărat. Chiar credeam ceea ce spuneam, dar e adevărat că auzisem asta undeva. Totuși, viața mea și cea a tatălui meu susțineau acea teorie și Anne mă ofensa disprețuind-o. Poți fi atașat de stfel de fleacuri ca de orice altceva. Dar Anne nu mă considera o ființă care gândește. Deodată, mi se părea urgent, esențial să demonstrez contrariul. Nu mă gândeam că voi avea atât de curând ocazia, nici că voi ști să profit de ea. De altfel, admiteam fără greutate că, peste o lună, voi avea despre un anumit lucru o cu totul altă părere, că aveam convingeri care nu durau. Cum aș fi putut fi un suflet mare?

5

Si apoi, într-o zi, a venit sfârșitul. Într-o dimineață, tata ne-a spus că ne vom petrece seara la Cannes, unde vom juca și dansa. Îmi amintesc bucuria Elsei. În climatul familiar al cazinourilor, credea că-și va regăsi personalitatea de femeie fatală puțin cam atenuată de soarele puternic și de semisingurătatea în care trăiam. Contrar previziunilor mele, Anne nu s-a opus acestor mondenități; ba chiar a părut desul de mulțumită. Așa că, fără nici o teamă, după cină, am urcat în camera mea să-mi pun rochia de seară, de altfel, singura pe care o aveam. Tata o alesese; era dintr-un material exotic, probabil puțin cam prea exotic pentru mine, pentru că el, ori din înclinație, ori din obișnuință, mă îmbrăca adesea cu dragă inimă în femeie fatală. L-am găsit jos, strălucind într-un smoching nou, și mi-am trecut brațul după gâtul lui.

— Ești cel mai frumos bărbat pe care îl cunosc.

— În afară de Cyril, a spus el, fără convingere. Iar tu ești cea mai drăguță fată pe care o cunosc.

— După Elsa și Anne, am spus, cu aceeași lipsă de convingere.

— Pentru că nu sunt aici și îmi permit să ne facă să așteptăm, haide să dansezi cu bătrânul tău tată și reumatismul lui.

Am regăsit euforia dinaintea ieșirilor noastre în oraș. Nu semăna deloc cu un tată bătrân. Dansând, îi simțeai parfumul obișnuit de colonie, de căldură și de tutun. Respecta ritmul, dansând cu ochii pe jumătate închiși, pe buze cu un mic zâmbet fericit, imposibil de stăpânit, ca al meu în colțul gurii.

— Trebuie să mă înveți *be-bop*, a spus el, uitând de reumatism.

S-a oprit din dans, ca să întâmpine cu un murmur reflex și măgulitor sosirea Elsei. Cobora scara lent, în rochia ei verde, cu un zâmbet blazat de monden pe buze, zâmbetul ei de cazinou. Scosese tot ce se putea din părul uscat și pielea arsă de soare, dar rezultase mai curând ceva meritoriu decât strălucit. Din fericire, nu părea să-și dea seama.

— Plecăm?

— Anne încă n-a coborât, am răspuns eu.

— Vezi dacă e gata, a spus tatăl meu. Până ajungem la Cannes se face miezul nopții.

Am urcat treptele, încurcându-mă în rochie și am bătut la ușă. Anne mi-a strigat să intru. M-am oprit în prag. Purta o rochie gri, un gri extraordinar, aproape alb, care atrăgea lumina, ca acele nuanțe pe care le are marea în zori. În seara aceea părea că întruchipează tot farmecul maturității.

— Splendid! am exclamat eu. O, Anne, ce rochie!

A zâmbit în oglindă cum zâmbești cuiva pe care îl vei părăsi.

— Acest gri e foarte reușit, a spus ea.

— Tu ești o reușită, i-am răspuns.

M-a prins de o ureche și s-a uitat la mine. Avea niște ochi de un albastru-închis. I-am văzut luminându-se, zâmbind.

— Ești o fetiță amabilă, chiar dacă uneori cam obositoare.

A trecut prin fața mea, fără să se uite cu atenție la rochia pe care o purtam, și asta m-a bucurat și m-a făcut să sufăr în același timp. A coborât scara prima și l-am văzut pe tatăl meu venind în întâmpinarea ei. S-a oprit la capătul de jos al scării, cu piciorul pe prima treaptă și fața ridicată spre ea. Else o privea și ea cum cobora. Îmi amintesc exact această scenă. În prim-plan, în fața mea, ceafa aurie, umerii perfecți ai frumoasei Anne; puțin mai jos, fața uluită a tatălui meu, mâna întinsă și, deja îndepărtată, silueta Elsei.

— Anne, ești extraordinară! a spus tatăl meu.

Ea i-a zâmbit în trecere și și-a luat mantoul.

— Ne întâlnim acolo, a spus ea. Cecile, vii cu mine?

M-a lăsat să conduc. Drumul era atât de frumos noaptea, încât mergeam încet. Anne nu spunea nimic. Părea că nu aude nici măcar trompetele dezlanțuite de la radio. Când am fost depășiți de mașina tatălui meu, la o curbă, nici măcar n-a clipit. Mă simteam deja ieșită din cursă în fața unui spectacol în care nu mai puteam să intervin.

La cazinou, din cauza manevrelor tatălui meu, ne-am pierdut repede unii de alții. M-am pomenit la bar, cu Elsa și una dintre cunoștințele ei, un sud-american pe jumătate beat. Făcea teatru și, în pofida stării în care era,

rămânea interesant prin pasiunea dedicată acestei îndeletniciri. Am petrecut aproape o oră plăcută cu el, dar Elsa se plictisea. Cunoștea unu-doi monștri sacri, dar tehnica nu o interesa. M-a întrebat brusc unde era tata, de parcă aș fi putut să știu, apoi s-a îndepărtat. Sud-americanul a părut o clipă întristat, dar un nou whisky l-a înviorat. Nu mă gândeam la nimic, eram într-o euforie deplină, participând din politete la libațiile lui. Lucrurile au devenit și mai hazlii când a vrut să danseze. Eram obligată să-l țin bine de după mijloc și să-mi trag picioarele de sub ale lui, ceea ce îmi cerea multă energie. Râdeam atât de tare, încât, atunci când Elsa m-a bătut pe umăr și i-am văzut mura de Casandră, am fost gata s-o trimit la dracu.

— Nu-l găesc, a spus ea.

Avea o expresie consternată; pudra se dusesse, lăsând-o descoperită și trasă la față. Arăta jalnic. M-am simțit deodată foarte furioasă pe tatăl meu. Era de o impolitețe de neconceput.

— A, știu unde sunt! am spus, zâmbind, ca și cum ar fi fost vorba de un lucru foarte natural și la care s-ar fi putut gândi fără îngrijorare. Mă întorc imediat.

Lipsit de sprijinul meu, sud-americanul a căzut în brațele Elsei și părea să-i placă. M-am gândit cu tristețe că avea sânii mai mari ca ai mei și că nu puteam s-o detest din acest motiv. Cazinoul era mare; l-am străbătut de două ori fără niciun rezultat. Am trecut în revistă terasele și m-am gândit, în sfârșit, la mașină. Mi-a trebuit puțin timp până s-o găesc în parcare. Acolo erau. Mă apropiam prin spate și i-am zărit prin geam. Le-am văzut profilurile foarte apropiate și

foarte grave, ciudat de frumoase în lumina felinarului. Se priveau, probabil că vorbeau cu glas șoptit, le vedeam buzele mișcându-se. Aș fi vrut să plec, dar gândul la Elsa m-a făcut să deschid portiera.

Mâna tatălui meu era așezată pe brațul ei; abia dacă s-au uitat la mine.

— Vă distrați bine? am întrebat, politicoș.

— Ce s-a întâmplat? a spus tata, enervat. Ce cauți aici?

— Și voi? Elsa te caută de o oră peste tot.

Anne a întors capul spre mine lent și, ai fi zis, cu un oarecare regret.

— Nu mai stăm. Spune-i că m-am simțit obosită și că tatăl tău m-a dus acasă. După ce vă săturați de distracție, vă întoarceți cu mașina mea.

Tremuram de indignare, nu-mi mai găseam cuvintele.

— După ce ne săturăm de distracție! Chiar nu vă dați seama? E dezgustător!

— Ce-i dezgustător? a întrebat tata, cu mirare.

— Aduci o roșcată la mare, sub un soare pe care nu-l poate suporta, și, când e cojită toată, o părăsești. Foarte comod! Ce să-i spun eu Elsei?

Anne s-a întors spre el, cu un aer obosit. El i-a zâmbit, nu mă asculta. Ajunsesem la limita exasperării:

— O să-i spun... o să-i spun că tata a găsit altă damă cu care să se culce și ea să mai treacă pe-aici, nu?

Exclamația tatălui meu și palma primită de la Anne au fost simultane. Am scos repede capul din mașină. Mă duruse.

— Cere-ți scuze, a spus tata.

Am rămas nemișcată lângă portieră, cu mintea cuprinsă de un vârtej de gânduri. Atitudinile nobile îmi trec prin cap întotdeauna prea târziu.

— Vino încoace, a spus Anne.

Nu părea amenințătoare și m-am apropiat. Și-a așezat mâna pe obrazul meu și mi-a vorbit cu blândețe, încetișor, ca și cum aș fi fost puțin tâmpită.

— Nu fi rea. Îmi pare rău de Elsa. Dar ai destulă subtilitate ca să aranjezi lucrurile cât mai bine. Măine va urma o explicație. Te doare rău?

— Deloc, am răspuns politicos.

Această blândețe bruscă și excesul meu de violență de dinainte mă făceau să plâng. M-am uitat în urma lor și am simțit un gol imens. Singura mea consolare era gândul la propria subtilitate. M-am întors cu pași lenți la cazinou, unde am găsit-o pe Elsa cu sud-americanul cramponat de brațul ei.

— Anne nu s-a simțit bine, am spus pe un ton detașat. Tata a fost nevoit s-o ducă acasă. Bem și noi ceva?

Elsa s-a uitat la mine fără să răspundă. Am căutat un argument convingător.

— Are grețuri, am spus. Arăta îngrozitor cu rochia toată pătată.

Acest detaliu mi s-a părut plin de realism, dar Elsa a început să plângă, încetișor, cu tristețe. Mă uitam la ea și nu știam ce să fac.

— Cecile, o, Cecile, eram atât de fericiți..., a spus ea.

Plângea din ce în ce mai tare. Sud-americanul a început și el să plângă, repetând:

— Eram atât de fericiți, atât de fericiți.

În acel moment, i-am detestat pe Anne și pe tata. Aș fi făcut orice ca să n-o mai văd pe Elsa plângând, cu rimelul curs pe față, și pe acel american suspinând.

— Nu este încă totul pierdut, Elsa. Vino cu mine acasă.

— Voi veni curând să-mi iau lucrurile, a răspuns ea, suspinând. Adio, Cecile, ne înțelegeam atât de bine...

N-am vorbit niciodată cu ea despre altceva decât despre vreme și modă, dar aveam totuși impresia că pierdeam o veche prietenă. I-am întors brusc spatele și am alergat la mașină.

6

Adoua zi dimineață nu m-am simțit în apele mele, probabil din cauza paharelor de whisky băute cu o seară în urmă. M-am trezit de-a curmezișul patului, în întuneric, cu gura cleioasă, cu membrele zăcând într-o jilăveală insuportabilă. O rază de soare intra prin fanta jaluzelelor, luminând praful care urca în aer ca în lumina unui reflector. Nu-mi venea nici să mă scol, nici să stau în pat. Mă întrebam dacă Elsa se va întoarce, ce mutre vor face Anne și tata în dimineața asta. M-am obligat să mă gândesc la ei ca să mă scol din pat fără să-mi dau seama de efort. În sfârșit, am reușit să simt sub picioare podeaua răcoasă a camerei. Eram tristă și amețită. Oglinda îmi arăta o imagine jalnică. Mi-am lipit nasul de ea: ochii dilatați, gura umflată, o față străină, a mea... Putem să fiu slabă și lașă din cauza acelor buze, a proporțiilor, a acelor odioase, arbitrare limite? Și dacă eram limitată, de ce o știam într-un mod atât de vădit, atât de contrar mie însămi? M-am distrat detestându-mă, urând acea față de lup, boțită de dezmăț. Am început să repet acest cuvânt, dezmăț, fără vlagă, privindu-mi ochii, și, deodată, m-am văzut zâmbind. Ce dezmăț, chiar așa:

câteva pahare amărâte, o palmă și niște lacrimi! M-am spălat pe dinți și am coborât.

Tata și Anne ieșiseră deja pe terasă, stând unul lângă altul, în fața tăvii cu micul dejun. Le-am adresat un salut vag și m-am așezat în fața lor. Din pudoare, nu îndrăzneam să mă uit la ei, apoi, tăcerea lor m-a forțat să ridic privirea. Anne era trasă la față, singurul semn al unei nopți de amor. Zâmbeau amândoi, fericiți. Am fost impresionată: fericirea mi s-a părut întotdeauna o confirmare, o reușită.

— Ai dormit bine? m-a întrebat tata.

— Așa și-așa, am răspuns. Am băut prea mult whisky ieri-seară.

Mi-am umplut cana cu cafea, am gustat, dar am pus-o repede jos. Tăcerea lor avea un fel de noblețe, de așteptare, care mă stânjenea. Eram prea obosită ca s-o suport mult timp.

— Ce s-a întâmplat? De ce aveți aerul ăsta misterios?

Tata a aprins o țigară cu un gest care se dorea calm. Anne se uita la mine, vădit încurcată, așa cum n-o mai văzusem niciodată.

— Aș vrea să-ți spun ceva, a rostit ea, în cele din urmă.

Mă gândeam la ce era mai rău.

— O nouă misiune pe lângă Elsa?

Și-a ferit privirea și a întors capul spre tatăl meu.

— Tatăl tău și cu mine am vrea să ne căsătorim, a spus ea.

Am privit-o fix, apoi m-am uitat la tata. Un minut, am așteptat de la el un semn, un clipit din ochi, care

m-ar fi indignat și liniștit totodată. Dar își privea mâinile. Îmi spuneam: „Nu-i cu puțință“. Dar știam deja că era adevărat.

— E o idee foarte bună, am spus, ca să câștig timp.

Nu reușeam să înțeleg: tata, care se opunea cu încăpățănare căsătoriei, lanțurilor, într-o noapte hotărâ... Asta ne schimba întreaga viață. Ne pierdeam independența. Mi-am închipuit atunci viața noastră în trei, o viață brusc echilibrată de inteligența, rafinamentul adus de Anne, acea viață pentru care o invidiam. Prieteni inteligenți, delicați, seri fericite, liniștite... Disprețuiam brusc cinele zgomotoase, sud-americani, Elsele. Eram cuprinsă de un sentiment de orgoliu, de superioritate.

— Este o idee foarte, foarte bună, am repetat, și le-am zâmbit.

— Pisicuța mea, știam că vei fi mulțumită, a spus tatăl meu.

Era destins, încântat. Redesenată de ostenelele amorului, fața frumoasei Anne părea mai accesibilă, mai tandră decât o văzusem vreodată.

— Vino aici, pisicuța mea, a spus tata.

Întindea spre mine amândouă mâinile, mă trăgea la el, mă lipea de el. Stăteam pe jumătate îngenunchată în fața lor, iar ei mă priveau cu o emoție plină de blândețe, mângâindu-mi capul. Dar nu m-am mai gândit că viața mea poate că lua o întorsătură în acel moment, ci că eram cu adevărat pentru ei o pisicuță, un mic animal afectuos. Îi simțeam deasupra mea, uniți de trecut și de viitor, de legături pe care nu le

cunoșteam, care pe mine nu mă puteau include. În mod voit, am închis ochii, mi-am sprijinit capul de genunchii lor, am râs cu ei, mi-am reluat rolul. De altfel, nu eram fericită? Anne era o persoană foarte bine, fără urmă de meschinărie. Mă va îndruma, îmi va ușura viața, îmi va indica în orice împrejurare drumul de urmat. Voi deveni împlinită, și tatăl meu odată cu mine.

Tata s-a ridicat să mai aducă o sticlă de șampanie. Eram scârbită. Era fericit, ăsta era lucrul principal, dar îl văzusem foarte des fericit datorită unei femei...

— Îmi era puțin teamă de tine, a spus Anne.

— De ce? am întrebat.

După spusele ei, aveam impresia că împotrivirea mea ar fi putut împiedica în vreun fel căsătoria a doi adulți.

— Mă temeam să nu-ți fie frică de mine, a spus ea, și a început să râdă.

Am râs și eu, pentru că, într-adevăr, îmi era puțin frică de ea. Îmi transmitea astfel că știa și că era inutil.

— Nu ți se pare ridicolă căsătoria asta între doi oameni bătrâni?

— Nu sunteți bătrâni, am răspuns, cu toată convingerea necesară, pentru că tata revenea valsând cu sticla în brațe.

S-a așezat lângă Anne și și-a trecut brațul după umerii ei. Ea și-a înclinat corpul spre el cu o mișcare care m-a făcut să privesc în jos. Probabil că pentru asta se căsătorea cu el: pentru râsul lui, pentru acel braț ferm și liniștitor, pentru vitalitatea și căldura lui.

Patruzeci de ani, teama de singurătate, poate ultimele imbolduri ale simțurilor... Nu mă gândisem însă niciodată la Anne ca la o femeie, ci ca la o entitate. Văzusem în ea siguranța, eleganța, inteligența, dar niciodată senzualitatea, slăbiciunea... Mândria tatălui meu era lesne de înțeles: orgolioasa, indiferenta Anne Larsen se căsătorea cu el. O iubea, va putea s-o iubească mult timp? Puteam să fac o deosebire între această tandrețe și cea pe care o avea față de Elsa? Am închis ochii, soarele mă toropea. Stăteam toți trei pe terasă, plini de reticențe, de temeri secrete și de fericire.

Elsa nu a mai venit în zilele acelea. O săptămână a trecut foarte repede. Șapte zile fericite, plăcute, singurele. Făceam planuri complicate despre mobilier, programe. Eu și tata le voiam foarte strânse, dificile, cu inconștiența celor care nu au avut niciodată așa ceva. De altfel, am crezut vreodată în ele? Tata chiar a fost convins că va fi posibil să ia prânzul zilnic în același loc și cina acasă, unde să și rămână după aceea? Totuși, își lua adio cu veselie de la viața boemă, susținea ordinea, viața burgheză, elegantă, organizată. Probabil că toate astea erau pentru el, ca și pentru mine, doar construcții mentale.

Acea săptămână mi-a lăsat o amintire pe care îmi place s-o disec astăzi, ca să mă pun singură la încercare. Anne era destinsă, încrezătoare, de o mare blândețe, tatăl meu o iubea. Îi vedeam coborând dimineata, lipiți unul de altul, râzând împreună, cu ochii încercănați, și jur că mi-ar fi plăcut să dureze așa toată viața. Seara, coboram deseori pe țarm să bem

un aperitiv la o terasă. Peste tot eram considerați o familie unită, normală, iar eu, obișnuită să ies singură cu tata și să culeg zâmbete și priviri malițioase sau pline de milă, mă bucuram că reveneam la rolul vârstei mele. Căsătoria trebuia să aibă loc la Paris, la începutul toamnei.

Bietul Cyril constata cu o oarecare stupefacție transformările noastre interioare. Dar acest sfârșit legal îl bucura. Ne plimbam împreună cu ambarcațiunea lui, ne sărutam când aveam chef și, uneori, când își apăsa buzele de gura mea, revedeam fața frumoasei Anne, fața ușor marcată dimineața, acel fel de lentoare, de nepăsare fericită pe care dragostea o conferă gesturilor, și o invidiam. Pierdeam gustul sărutărilor și, dacă Cyril m-ar fi iubit mai puțin, poate că în acea săptămână aș fi devenit amanta lui.

La șase, revenind din insule, Cyril trăgea ambarcațiunea pe nisip. Ajungeam la vilă prin pădurea de pini și, ca să ne încălzim, inventam jocuri de indieni, curse cu handicap. Mă prindea întotdeauna din urmă înaintea de a ajunge acasă, se năpustea asupra mea strigând victorios, mă rostogolea în acele de pin, mă imobiliza, mă săruta. Îmi amintesc și acum gustul acelor sărutări găfâite, sterile, și bătăile inimii lui Cyril lipit de inima mea, în cadență cu revărsarea valurilor pe nisip... Unu, doi, trei, patru bătăi ale inimii și zgomotul domol pe nisip, unu, doi, trei... unu: își trăgea răsuflarea, sărutarea lui devenea mai precisă, presantă, nu mai auzeam zgomotul mării, pentru că în urechi îmi răsuna cursa rapidă a propriului sânge.

Anne ne-a surprins într-o seară. Cyril era întins lângă mine, eram pe jumătate goi în lumina plină de nuanțe roșiatice și de umbre ale asfințitului și înțeleg că asta a putut s-o înșele pe Anne. Mi-a rostit numele pe un ton tăios.

Cyril s-a ridicat brusc, rușinat, bineînțeles. M-am ridicat și eu, mai lent, uitându-mă la Anne. Ea s-a întors spre Cyril și i-a vorbit încet, ca și cum nu l-ar fi văzut:

— Nu aș vrea să te mai văd de astăzi înainte, a spus ea.

El nu a răspuns, s-a aplecat spre mine și mi-a sărutat umărul, apoi a plecat. Acest gest m-a mirat și m-a emoționat, ca un angajament. Anne se uita fix la mine, cu un aer grav și detașat de parcă s-ar fi gândit la altceva. Asta m-a agasat: dacă se gândea la altceva, nu avea rost să vorbească atâta. M-am apropiat de ea, luând un aer jenat, doar din politete. Mi-a luat un ac de pin lipit de gât și abia atunci a părut că mă vede cu adevărat. Am urmărit-o cum își pune pe față frumoasa ei mască de dispreț, acea expresie de lehamite și de dezaprobare care o făcea remarcabil de frumoasă și mă speria puțin.

— Ar trebui să știi că acest gen de distracții te duc în general la clinică, a spus ea.

Îmi vorbea stând în picioare, privindu-mă fix, și eram foarte stingherită. Făcea parte dintre acele femei care pot să vorbească stând cu spatele drept, fără să se miște; eu însă aveam nevoie de un fotoliu, de ajutorul unui obiect de care să mă agăț, de o țiga-

ră, trebuia să-mi legăn piciorul și să mă uit la acest legănat...

— Nu trebuie să exagerăm, am spus, zâmbind. Doar l-am sărutat pe Cyril, asta n-o să mă facă să ajung la clinică...

— Te rog să nu te mai vezi cu el, a insistat ea, ca și cum ar fi crezut că e vorba de o minciună. Nu protesta: ai șaptesprezece ani și n-am să te las să-ți strici viața. De altfel, ai de lucru, vei avea ocupate toate după-amiezile.

Mi-a întors spatele și s-a îndreptat spre casă cu pasul ei nonșalant. Consternarea mă țintuia locului. Vorbise serios: argumentele, tăgăduirile mele erau primite cu o formă de indiferență mai rea decât disprețul, ca și cum n-aș fi existat, ca și cum aș fi fost ceva ce trebuia supus, nu eu, Cecile, pe care o cunoștea dintotdeauna, pe care nu ar fi putut s-o pedepsească astfel. Singura mea speranță era tata. Va reacționa ca de obicei: „Cine e acest băiat, pisicuța mea? Cel puțin, e frumos și sănătos? Ferește-te de ticăloși, fetiço”. Trebuia să reacționeze în felul ăsta, altfel, adio vacanță!

Cina a fost un adevărat coșmar. Anne nu-mi spusese: „Nu-i voi povesti nimic tatălui tău, nu sunt o denunțătoare, dar îmi promiți că te vei apuca serios de învățat”. Acest gen de calcul îi era străin. Îmi părea bine și în același timp aveam pică pe ea, pentru că asta mi-ar fi permis s-o disprețuiesc. A evitat acest pas greșit, ca și pe celelalte, și abia după ciorbă a părut să-și amintească de incident.

— Aș vrea să-i dai câteva sfaturi utile fiicei tale, Raymond. În seara asta, am găsit-o în pădurea de pini cu Cyril și păreau foarte intimi.

Tata a încercat să ia totul în glumă, bietul de el.

— Ce tot spui? Ce făceau?

— L-am sărutat! am strigat cu ardoare. Anne a crezut...

— N-am crezut nimic, mi-a tăiat ea vorba. Dar consider că ar fi bine să nu se mai vadă cu el un timp și să învețe mai mult la filozofie.

— Biata de ea! a spus tata. La urma urmelor, acest Cyril e un băiat drăguț, nu?

— Și Cecile e o fată drăguță, a răspuns Anne. De aceea mi-ar părea rău să aibă vreun accident. Și dat fiind libertatea completă pe care o are aici, faptul că e tot timpul cu acest băiat și lipsa lor de ocupație, lucrul ăsta mi se pare inevitabil. Ție nu?

Când am auzit acest „ție nu?“, am ridicat ochii și tata a lăsat privirea în jos, foarte dezolat.

— Probabil că ai dreptate, a răspuns el. Da, în definitiv, ar trebui să înveți puțin, Cecile. Doar trebuie să recuperezi la filozofie!

— Și ce dacă? am răspuns tăios.

S-a uitat la mine și apoi și-a ferit privirea. Eram uluită. Îmi dădeam seama că nepăsarea este singurul sentiment pe care îl poate inspira viața noastră și nu dispunea de argumente să se apere.

— Haide, a spus Anne, prinzându-mă de mână pe deasupra mesei, vei schimba personajul „fata din pădure“ cu acela de școlăriță silitoare, și doar pentru o lună. Nu e o nenorocire, da?

Anne se uita la mine, el mă privea zâmbind: în această perspectivă, începutul era simplu. Mi-am tras mâna încetișor.

— Da, am răspuns eu, grav.

Am spus un „da” atât de încet, încât nu m-au auzit sau nu au vrut să audă. A doua zi dimineață, mă trezeam în fața unei fraze de Bergson: „Orice eterogenitate am putea găsi la prima vedere, între fapte și cauză, și, deși nu e vorba nici pe departe de o regulă care să conducă la o afirmație despre fondul lucrurilor, întotdeauna simțim că ne tragem forța de a iubi omenirea dintr-un contact cu principiul generator al speciei umane”. Am repetat această frază, la început încet, ca să nu mă enervez, apoi cu glas tare. Mi-am apucat capul cu mâinile și am privit-o cu atenție. În sfârșit, am înțeles-o și m-am simțit la fel de rece, de neputincioasă ca atunci când am citit-o prima dată. Nu puteam să continui; priveam rândurile următoare cu sârg și bunăvoință și, brusc, ceva s-a stârnit în mine, ca un vânt, și m-am aruncat în pat. M-am gândit la Cyril, care mă aștepta în micul golf auriu, la legănatul molcom al ambarcațiunii, la gustul sărutărilor noastre, și m-am gândit și la Anne. În așa fel, încât m-am ridicat în capul oaselor, cu inima bătând cu putere, spunându-mi că era stupid și monstruos, că sunt doar un copil răsfățat și leneș și nu am dreptul să gândesc astfel. Și am continuat, fără să vreau, să mă gândesc: că era dăunătoare și periculoasă și că trebuia înlăturată din drumul nostru. Îmi aminteam de acel dejun, când stătusem cu dinții strânși. Ofensată, învinsă de ranchiună, un sentiment pentru care mă

disprețuiam, mă ridiculizam... da, tocmai asta îmi reproșam; Anne mă împiedica să mă iubesc pe mine însămi. Eu, cu o înclinație atât de naturală pentru fericire, amabilitate, nepăsare, intram din cauza ei într-o lume unde domneau reproșurile și conștiința încărcată, unde, prea nepricepută în introspecție, mă pierdeam singură. Și ce-mi aducea ea? Îmi măsuram forța: îl voia pe tatăl meu, îl avea, și urma să facă treptat din noi soțul și fiica lui Anne Larsen. Adică niște ființe lustruite, bine-crescute și fericite. Pentru că ne făcea fericiți. Simțeam foarte bine cu câtă ușurință noi, nestatornici, vom ceda acestei atracții de conduși, lipsiți de responsabilitate. Era mult prea eficace. Tata se delimita deja de mine; fața lui jenată, felul în care își ferise privirea la masă mă obsedau, mă torturau. Îmi aminteam aproape cu lacrimi în ochi de toate vechile noastre complicități, de râsul nostru atunci când ne întorceam în zori cu mașina pe străzile scăldate de lumina albicioasă ale Parisului. Totul se sfârșise. Aveam să fiu și eu influențată, remaniată, orientată de Anne. Nici măcar nu sufeream: acționa cu inteligență, ironie, blândețe. Nu eram în stare să-i țin piept; peste șase luni, nici măcar n-am să mai vreau s-o fac.

Trebuia neapărat să mă scutur, să-mi redobândesc tatăl și viața noastră de altădată. Cât de fermecători deveneau deodată cei doi ani plini de veselie și incoerență care tocmai se încheiaseră, acei doi ani pe care îi renegasem atât de repede zilele trecute! Libertatea de a gândi și de a gândi prost, și de a gândi puțin, libertatea de a-mi alege eu însămi viața, de a mă alege eu însămi. Nu pot să spun „de

a fi eu însămi“, pentru că nu eram decât o cocă modelabilă.

Știu că pot fi găsite acestei schimbări motive complicate, că e posibil să mi se pună în cârcă complexe sforăitoare: o iubire incestuoasă pentru tatăl meu sau o pasiune nesănătoasă pentru Anne. Dar eu cunosc adevăratele cauze: căldura, Bergson, Cyril sau cel puțin absența lui. Am petrecut întreaga după-amiază într-un șir de stări neplăcute, dar rezultate toate din această descoperire: că eram la mâna ei. Nu eram obișnuită să gândesc, și asta mă făcea iritabilă. La masă, ca și dimineață, n-am deschis gura. Tata s-a crezut obligat să facă o glumă:

— Ceea ce-mi place mie la tineri e antrenul, conversația lor!

L-am privit crunt, cu duritate. E adevărat că îi plăceau tinerii, și cu cine să fi vorbit dacă nu cu el? Vorbisem despre toate: despre iubire, despre moarte, despre muzică. Și acum mă părăsea, mă dezarma chiar el. Mă uitam la el și îmi spuneam: „Nu mă mai iubești ca înainte, mă trădezi“. Și încercam să-l fac să înțeleagă fără să vorbesc; eram în plină dramă. M-a privit și el, brusc alarmat, înțelegând poate că nu mai era un joc și că înțelegerea dintre noi era în pericol. L-am văzut încremenind, întrebător. Anne a întors capul spre mine.

— Nu-mi place cum arăți; am remușcări că te-am pus să înveți.

Nu i-am răspuns, mă detestam prea mult pentru acel fel de dramă în care jucam, nemaiputând s-o opresc. Am plecat de la masă. Pe terasă, în

dreptunghiul luminos proiectat de fereastra sufrage-riei, am văzut mâna ei, o mână lungă și plină de viață, legănându-se și găsind-o pe cea a tatălui meu. M-am gândit la Cyril; aș fi vrut să mă ia în brațe, pe acea terasă invadată de greieri și de lumina lunii. Aș fi vrut să fiu mângâiată, consolată, reîmpăcată cu mine însămi. Tata și Anne tăceau: îi aștepta o noapte de dragoste, pe mine, Bergson. Am încercat să plâng, să mă înduioșez pentru soarta mea; zadarnic. Anne mă înduioșa, ca și cum aș fi fost sigură că o voi învinge.

PARTEA A DOUA

1

Incepând din acel moment, claritatea amintirilor mă uimește. Deveneam mult mai conștientă de ceilalți, de mine însămi. Spontaneitatea, un egoism facil fuseseră întotdeauna pentru mine un lux natural. Pur și simplu, trăisem. Numai că acele câteva zile mă tulburaseră îndeajuns ca să ajung să reflectez, să mă privesc trăind. Treceam prin toate chinurile introspecției fără să mă pot împăca deloc cu mine însămi. „Sentimentul acesta, îmi spuneam, sentimentul acesta față de Anne e prostesc și meschin, după cum dorința de a o despărți de tata e plin de cruzime“. Dar, în definitiv, de ce să mă judec astfel? Fiind pur și simplu eu, nu eram liberă să simt ceea ce se întâmpla? Pentru prima dată în viață, acest „eu“ părea că se divide și descoperirea acestei dualități mă uimea tare mult. Găseam scuze foarte bune, mi le murmuram singură, considerându-mă sinceră, și, brusc, se iveau un alt „eu“, care îmi prezenta falsitatea propriilor argumente, strigându-mi că mă înșelam singură, deși păreau adevărate. Dar, oare, nu acest eu mă înșela? Această luciditate nu era eroarea cea mai mare? Mă zbăteam ore întregi în camera mea ca să aflu dacă teama, ostilitatea pe care mi le inspira Anne erau justificate sau

eram doar o fetiță egoistă și răsfățată tânjind după o falsă independență.

Între timp, slăbeam câte puțin în fiecare zi, dormeam pe plajă și, la fiecare masă, păstram fără să vreau o tăcere plină de temeri care îi jena pe ceilalți. Mă uitam la Anne, trăgeam cu ochiul la ea tot timpul, și îmi spuneam cât dura masa: „Gestul ăsta pe care l-a făcut spre el nu înseamnă oare iubire, o iubire așa cum nu mai întâlnise niciodată? Cum aș fi putut să-i detest zâmbetul adresat mie, însoțit de o umbră de îngrijorare?” Dar, brusc, spunea: „După ce ne vom întoarce acasă, Raymond...” Atunci, gândul că va împărți viața cu noi, că va interveni în ea mă enerva. Mi se părea că e doar abilitate și răceală. Îmi spuneam: „E rece, noi suntem plini de căldură; e autoritară, noi suntem independenți; e indiferentă, n-o interesează oamenii, pe noi ne pasionează; e rezervată, noi suntem veseli. Numai noi doi suntem vii și ea se va strecura între noi cu calmul ei, se va încălzi, ne va lua puțin câte puțin căldura, ne va fura totul, ca un șarpe frumos”. Și repetam întruna, un șarpe frumos... un șarpe frumos! Îmi întindea pâine și, brusc, mă trezeam și strigam la mine: „Dar e o nebunie, e vorba de Anne, inteligenta Anne, cea care se ocupă de tine. Răceala e forma ei de viață, nu poți vedea în ea ceva calculat; indiferența o protejează de o mie de lucruri sordide, e o garanție de noblete”. Un șarpe frumos... Simțeam cum pâlesc de rușine, mă uitam la ea și o imploram încet de tot să mă ierte. Uneori, surprindea aceste priviri și uimirea, incertitudinea îi întuneceau fața, îi întrerupeau frazele. Căuta instinctiv

privirea tatălui meu; iar el se uita la ea cu admirație sau dorință, fără să înțeleagă cauza acestei neliniști. În sfârșit, reușeam treptat să fac atmosfera sufocantă și mă detestam pentru asta.

Tatăl meu suferea atât cât era posibil să sufere în cazul lui. Adică puțin, pentru că era îndrăgostit nebunește de Anne, beat de mândrie și plăcere și doar pentru asta trăia. Totuși, într-o zi, când moțăiam pe plajă, după baia de dimineață, s-a așezat lângă mine și m-a privit. I-am simțit privirea. Am vrut să mă ridic și să-i propun să mergem în apă, cu aerul acela de falsă veselie care îmi devenea familiar. Dar și-a așezat mâna pe capul meu și a rostit pe un ton lamentabil:

— Anne, vino s-o vezi pe lăcusta asta, e slabă ca o scobitoare. Dacă e din cauza învățatului, trebuie să se oprească.

Credea că aranja totul și, poate că, în urmă cu zece zile, totul s-ar fi aranjat astfel. Dar ajunsesem mult prea departe pe calea complicațiilor și orele de învățat din cursul după-amiezii nu mă mai jenau, dat fiind că nu mai deschiseseam o carte după Bergson.

Anne s-a apropiat. Am rămas întinsă pe burtă, atentă la zgomotul pașilor ei. S-a așezat de cealaltă parte și a murmurat:

— E adevărat că nu-i priește. De altfel, ar fi de ajuns să învețe cu adevărat decât să se învărtească prin cameră.

M-am întors cu fața în sus și m-am uitat la ei. Cum știa că nu învățam? Poate chiar ghicise ce aveam în cap, o credeam în stare de orice. Gândul acesta m-a speriât.

— Nu mă învârt prin cameră, am protestat.

— Îți lipsește băiatul ăla? a întrebat tata.

— Nu!

Nu eram foarte sinceră. Dar e adevărat că nu avusesem timp să mă gândesc la Cyril.

— Și, totuși, nu te simți bine, a spus tata, cu serietate. Anne, o vezi? Ai zice că e un pui golit de măruntaie și pus la soare să se prăjească.

— Mica mea Cecile, fă un efort, a spus Anne. Învață puțin și mănâncă mult. Acest examen e important...

— Mă doare-n cot de examen! am strigat. Înțelegeți, mă doare-n cot!

Am privit-o cu disperare, drept în față, ca să înțeleagă că era ceva mai grav decât un examen. Trebuia să-mi spună: „Atunci, despre ce-i vorba?” Trebuia să mă bombardeze cu întrebări, să mă forțeze să-i spun totul. Și atunci m-ar fi convins, ar fi hotărât ce voia ea, dar n-aș mai fost infestată de aceste sentimente acide și deprimante. Se uita la mine cu atenție, îi vedeam albastrul frumos al ochilor umbriți de atenție, de reproș. Și am înțeles că niciodată nu se va gândi să-mi pună întrebări, să mă elibereze, pentru că nu-i va trece prin minte această idee și considera că era un lucru care nu se face. Pentru că nici nu bănuia că mă obseda un gând care mă făcea să sufăr și, dacă s-ar fi gândit la asta, ar fi făcut-o cu dispreț și indiferență! Anne acorda întotdeauna lucrurilor importanța lor exactă. De aceea, niciodată, niciodată nu mă voi putea înțelege cu ea!

M-am lăsat brusc pe nisip, mi-am așezat obrazul pe suprafața caldă a plajei, am oftat și am tremurat

puțin. Mâna ei, calmă și sigură, s-a așezat pe ceafa mea și m-a ținut nemișcată un moment, cât să înceteze tremurul nervos.

— Nu-ți complica viața, a spus ea. Tu care erai atât de mulțumită și de agitată, tu care erai cu capul în nori, ai devenit cerebrală și tristă. Nu-i un personaj care să ți se potrivească.

— Știu, am răspuns. Eu sunt tânăra ființă inconștientă și sănătoasă, plină de veselie și de stupiditate.

— Hai la masă, a spus ea.

Tata se depărtase, nu-i plăceau astfel de discuții. Pe drum, m-a prins de mână și m-a ținut strâns. Era o mână fermă, reconfortantă; ea îmi ștersese năsul la prima decepție sentimentală, mi-o ținuse pe a mea în momentele de liniște și de fericire perfectă, o strânsese pe furiș în momentele de complicitate și când râsesem în hohote. Acea mână, pe volan sau băjbâind după chei, seara, căutând zadarnic broasca ușii, acea mână pe umărul unei femei sau pe țigări, acea mână nu mai putea să facă nimic pentru mine. Am strâns-o foarte tare. Tata a întors capul spre mine și mi-a zâmbit.

2

Au trecut două zile: mă măcinam, îmi epuizam vloga. Nu puteam să scap de obsesia că Anne ne va jefui existența. Nu încercam să-l revăd pe Cyril; el m-ar fi liniștit, mi-ar fi adus puțină fericire, dar nu aveam chef. Ba chiar îmi făcea oarecare plăcere să-mi pun întrebări fără răspuns, să-mi amintesc de zilele trecute, să mă tem de cele care vor urma. Era foarte cald; camera mea era cufundată în penumbră, cu jaluzelele trase, dar nu era de ajuns ca să înlătore o apăsare care plutea în aerul jilav insuportabil. Stăteam în pat, cu capul pe spate și ochii în tavan, făcând uneori o mișcare ostenită în căutarea unui colț de așternut răcoros. Nu dormeam; puneam la pick-upul de la picioarele patului discuri cu muzică lentă, fără melodie, doar ritmate. Fumam mult, mă consideram decadentă și îmi plăcea. Dar acest joc nu era de ajuns ca să mă amăgească: eram tristă, dezorientată.

Într-o după-amiază, camerista a bătut la ușă și m-a anunțat cu un aer misterios că „era cineva jos”. M-am gândit imediat la Cyril. Am coborât, dar nu era el, ci Elsa. Mi-a strâns mâinile cu efuziune. Am privit-o și m-a uimit noua ei frumusețe. Era, în sfârșit,

bronzată; un bronz deschis la culoare, regulat, foarte îngrijită, strălucind de tinerețe.

— Am venit să-mi iau valizele, a spus ea. Juan mi-a cumpărat câteva rochii, dar nu-s de ajuns.

M-am întrebat o clipă cine era Juan, dar nu era treaba mea. O revedeam cu plăcere pe Elsa: emana o ambianță de femeie întreținută, de baruri, de seri frivole care îmi aminteau de zilele fericite. I-am spus că-mi părea bine că o revedeam și m-a asigurat că noi două ne-am înțeles bine întotdeauna, pentru că aveam puncte comune. Mi-am ascuns un mic fior și i-am propus să urce în camera mea, ceea ce ar fi scutit-o să-i întâlnească pe tata și pe Anne. Când i-am vorbit despre tatăl meu, nu și-a putut reține o mică mișcare a capului și mi-am mărturisit că poate încă îl mai iubea... în pofida lui Juan și a rochiilor sale. Și mi-am mai spus că, în urmă cu trei săptămâni, nu aș fi remarcat această mișcare.

Apoi, în camera mea, am ascultat-o vorbind cu vervă despre viața mondenă și exaltantă pe care o dusesse. Am simțit în mod confuz cum se nășteau în mintea mea idei ciudate, inspirate în parte de noua ei înfățișare. În sfârșit, s-a oprit singură, poate din cauza tăcerii mele, a făcut câțiva pași prin cameră și, fără să se întoarcă, m-a întrebat cu o voce detașată dacă „Raymond era fericit”. Am avut impresia că marcam un punct și am înțeles imediat de ce. Atunci, în mintea mea, se amestecau o mulțime de planuri, alte planuri au apărut brusc și m-am simțit prăbușindu-mă sub greutatea argumentelor mele. Dar, foarte repede, am știut ce să-i răspund:

— „Fericit“ e mult spus! Anne nu-l lasă să creadă altceva. Este foarte abilă.

— Foarte! a repetat Elsa, oftând.

— N-ai să ghicești niciodată ce l-a convins să facă. O să se căsătorească cu el.

Elsa a întors spre mine o față îngrozită.

— Să se căsătorească? Raymond vrea să se însoare, el?

— Da, Raymond o să se însoare, am răspuns.

Și, deodată, mi-a venit să râd. Măinile îmi tremurau. Elsa părea năucită, ca și cum i-aș fi dat o lovitură. Nu trebuia s-o las să gândească și să deducă faptul că, în definitiv, avea o vârstă și că nu-și putea petrece toată viața cu demimondene. M-am aplecat în față și am spus cu glas șoptit, ca s-o impresionez:

— Lucrul ăsta nu trebuie să se întâmple, Elsa. El suferă deja. Nu-i un lucru posibil, înțelegi foarte bine.

— Da, a răspuns ea.

Părea fascinată; asta mă făcea să râd și tremuram și mai tare.

— Te așteptam, am continuat eu. Numai tu poți să lupți cu Anne. Numai tu ai destulă clasă.

Vedeam bine că mă credea pe cuvânt!

— Dar, dacă să căsătorește cu ea, înseamnă că o iubește, a obiectat Elsa.

— Haide, Elsa, el pe tine te iubește! am răspuns încetșor. Nu încerca să mă faci să cred că nu știi.

Am văzut-o clipind repede din pleoape, întorcând capul în altă parte ca să-și ascundă plăcerea, speranța pe care i-o dădeam. Acționam cuprinsă parcă

de un fel de vâltoare, simteam exact ce trebuia să-i spun.

— Înțelegi, am continuat, l-a luat cu echilibrul conjugal, cu întemeierea unui cămin, cu morala, și l-a fraierit.

Cuvintele mă apăsau insuportabil... Pentru că, în fond, îmi exprimam astfel propriile sentimente, sub o formă elementară și grosolană, desigur, dar asta gândeam.

— Dacă se căsătoresc, viața noastră în trei e distrusă, Elsa. Trebuie să-l apărăm pe tatăl meu, e un copil mare... Un copil mare...

Am repetat energic „copil mare”. Aveam impresia că împing prea departe melodrama, dar ochii verzi ai Elsei păreau gata să plângă de milă. Am terminat ca într-un imn religios:

— Ajută-mă, Elsa! Îți spun asta pentru tine, pentru tata și pentru iubirea voastră.

Și am încheiat *in petto*:

—... și de amorul artei.

— Dar ce-aș putea să fac? a întrebat Elsa. Mi se pare ceva imposibil.

— Dacă însă crezi că e imposibil, atunci renunță, am spus cu ceea ce se numește o voce frântă.

— Ce pramatie! a murmurat Elsa.

— Țasta e cuvântul potrivit, am spus, întorcând și eu capul în altă parte.

Elsa renăștea văzând cu ochii. Fusese călcată în picioare, dar avea să-i arate ea acestei intrigante ce era în stare ea, Elsa Mackenbourg. Tatăl meu o iubea, știuse asta dintotdeauna. Nu putuse uita alături

de Juan seducția lui Raymond. Firește, ea nu-i vorbea de întemeierea unui cămin, dar cel puțin nu-l plictisea, nu încerca să...

— Elsa, am spus, pentru că n-o mai suportam, te vei duce la Cyril din partea mea și îi vei cere să te găzduiască. Va aranja cu mama lui. Spune-i că, mâine-dimineață, îi voi face o vizită. Vom avea o discuție toți trei.

Și, în prag, am adăugat în glumă:

— Îți aperi propriul destin, Elsa.

Ea a încuviințat cu o mișcare gravă a capului, ca și cum n-ar fi avut o duzină de destine, după numărul bărbaților care o întrețineau. Am privit-o îndepărtându-se în lumina soarelui, cu pasul ei dansant. Eram sigură că într-o săptămână tata o va dori din nou.

Era trei și jumătate: în acest moment dormea probabil în brațe cu Anne. Chiar și ea, satisfăcută, învinșă, răsturnată pe spate în căldura plăcerii, fericirii, probabil că se lăsase pradă somnului... Am început să fac cu rapiditate planuri, fără să mă gândesc o clipă la mine. Mă plimbam prin cameră, mă duceam la fereastră, aruncam o privire spre marea complet calmă, cu valurile care se rostogoleau pe nisip, reveneam la ușă, mă întorceam. Calculam, cântăream, spulberam pe rând toate obiectiile; nu-mi dădusem niciodată seama de agilitatea minții, de zvâcnirile ei. Mă simțeam periculos de abilă și valului de dezgust care pusese stăpânire pe mine, contra mea, de la primele explicații date Elsei, se adăuga un sentiment de orgoliu, de complicitate interioară, de singurătate.

Totul însă s-a năruit – mai este nevoie ca să o spun? – la ora băii în mare. Când am văzut-o pe Anne, am început să tremur de remușcare, nu știam cum să repar totul. I-am dus geanta, m-am repezit să-i dau halatul la ieșirea din apă, o copleșeam cu atenții, cu vorbe amabile. Această schimbare atât de bruscă, după tăcerea din ultimele zile, a surprins-o și chiar i-a făcut plăcere. Tata era încântat. Anne îmi mulțumea cu un zâmbet, îmi răspundea veselă și eu îmi aminteam de: „Ce pramatie! – Ăsta e cuvântul potrivit”. Cum am putut să spun toate astea, să accept prostiile Elsei? Măine o voi sfătui să plece, mărturisindu-i că mă înșelasem. Totul va continua ca înainte și, în fond, o să-mi iau și examenul! Cu siguranță că bacalaureatul e ceva util!

— Nu-i așa?

Vorbeam cu Anne.

— Nu-i așa că bacalaureatul e util?

S-a uitat la mine și a izbucnit în râs. Am făcut și eu la fel, fericită că o vedeam atât de veselă.

— Ești incredibilă, a spus ea.

E adevărat că eram incredibilă, mai ales dacă ar fi știut ce plănuisem să fac! Doream tare mult să-i spun, ca să vadă cât de incredibilă eram! „Închipuie-ți că o împingeam în scenă pe Elsa: se prefăcea că e îndrăgostită de Cyril, locuia la el, îi vedeam trecând cu ambarcațiunea lui, îi întâlneam în pădure, pe coastă. Elsa a redevenit frumoasă. O, evident nu are frumusețea ta, dar arată ca o creatură strălucitoare care îi face pe bărbați să întoarcă atât de des capul după ea. Tata n-ar fi putut să suporte mult timp: n-a admis

niciodată ca o femeie frumoasă care i-a aparținut să se consoleze atât de repede și, într-un fel, sub nasul lui. Mai ales cu un bărbat mai tânăr decât el. Înțelegi, Anne, ar fi dorit-o foarte repede, deși te iubește, ca să-și recapete siguranța de sine. E foarte vanitos sau foarte puțin sigur de el, cum vrei. Elsa, îndrumată de mine, ar fi făcut ce trebuia să facă. Într-o zi, tata te-ar fi înșelat și tu n-ai fi putut să suporti asta. Nu-i așa? Nu faci parte dintre acele femei dispuse să-și împartă bărbatul cu alta. Atunci, ai fi plecat, exact ce voiam. Da, e stupid, dar nu te puteam suferi din cauza lui Bergson, a căldurii; îmi imaginam că... Nici măcar nu îndrăznesc să-ți spun, pentru că era foarte abstract și ridicol. Din cauza acestui bacalaureat, aș fi putut să te fac să te cerți cu noi, tu, prietena mamei mele, prietena noastră. Și, totuși, bacalaureatul e util, nu-i așa?”

— Nu-i așa?

— Ce să fie așa? a întrebat Anne. Că bacalaureatul e util?

— Da, am răspuns.

În definitiv, era mult mai bine să nu-i spun nimic, poate nu ar fi înțeles. Erau lucruri pe care Anne nu le înțelegea. M-am aruncat în apă, în urmărirea tatălui meu, m-am luptat cu el, am regăsit plăcerea jocului, a apei, a conștiinței curate. Măine, voi schimba camera; mă voi instala în pod cu cărțile de școală. Pe Bergson însă n-am să-l iau; nu trebuia să exagerez. Două ore bune de învățătură, în singurătate, efortul tăcut, mirosul de cerneală, de hârtie... Apoi, succesul în octombrie, râsul stupefiat al tatălui meu, aprobarea

frumoasei Anne, licența. Voi fi inteligentă, cultivată, puțin detașată, ca Anne. Poate că aveam potențial intelectual... Nu făcusem în cinci minute un plan logic, josnic, bineînțeles, dar logic? Și Elsa! Umblasem la coarda sensibilă – vanitate, sentimente – și o convinsesem în câteva clipe, deși ea venise să-și ia valizele. De altfel, era ceva ciudat: o vizasem pe Elsa, găsisem punctul slab și îmi cântărisem bine loviturile înainte să vorbesc. Pentru prima dată, cunoscusem această plăcere extraordinară: pătrunsesem în sufletul unei ființe, îl descoperisem, îl scosesem la lumină și, acolo, îl atinsesem. Așa cum pui degetul pe un arc, cu precauție, încercasem să găsesc și eu unul și el se declanșase imediat. Drept la țintă! Încă nu mai simțisem așa ceva, fusesem întotdeauna prea impulsivă. Atingeam o ființă doar din greșală. Reușisem să întrezăresc brusc tot acest mecanism minunat de reflexe umane, puterea limbajului... Ce păcat că se întâmplase pe calea minciunii! Într-o zi, voi iubi pe cineva cu pasiune și voi căuta un drum spre el, cu precauție, cu blândețe, cu mâna tremurătoare...

3

Adoua zi, îndreptându-mă spre vila lui Cyril, m-am simțit mai puțin sigură pe mine, intelectual. În cinstea vindecării mele, băusem mult la cină și eram mai mult decât veselă. I-am explicat tatălui meu că voi da la Litere, că voi frecventa erudiții, că voiam să devin celebră și agasantă! Va trebui să-și dea toată osteneala în privința publicității și a scandalului ca să mă lanseze. Am vorbit despre tot felul de bizarerii și am râs în hohote. Anne râdea și ea, dar mai reținut, cu un fel de indulgență. Din când în când, nu mai râdea deloc, ideile mele de lansare depășind cadrul literaturii și al simplei decențe. Dar tatăl meu era atât de vădit fericit că revenisem la glumele noastre stupide, încât Anne nu zicea nimic. Până la urmă, m-am dus la culcare și m-au învelit bine. Le-am mulțumit cu pasiune, i-am întrebat ce m-aș face fără ei. Tata chiar că nu știa, Anne însă părea că are o idee destul de atroce în această privință, dar, în timp ce o implora să-mi spună și ea se apleca spre mine, m-a doborât somnul. Pe la mijlocul nopții, am simțit că nu mi-e bine. M-am trezit mai rău ca niciodată. Cu mintea încetoșată, cu inima bătând ezitant, m-am îndreptat spre pădurea de pini,

fără să văd splendoarea mării dimineața și pescărușii agitați.

L-am găsit pe Cyril la intrarea grădinii. S-a uitat bosumflat la mine, m-a luat în brațe și m-a lipit cu violență de el, murmurând cuvinte confuze:

— Draga mea, eram foarte îngrijorat... De atâta vreme... Nu știam ce făceai, dacă femeia aceea te făcea nefericită... Nu știam că puteam să fiu și eu nefericit... Mi-am petrecut toate după-amiezile în fața golfului, o dată, de două ori. Nu credeam că te iubesc atât de mult...

— Nici eu, am răspuns.

În realitate, eram surprinsă și înduioșată totodată. Regretam că eram atât de amețită, că nu puteam să-i arăt cât de emoționată sunt.

— Ce palidă ești! a spus el. Acum mă voi ocupa de tine, n-am să te mai las să fii maltrată.

Recunoșteam imaginația Elsei. L-am întrebat pe Cyril ce spunea mama lui.

— I-am prezentat-o ca pe o prietenă, o orfană, a răspuns Cyril. De altfel, Elsa e simpatică. Mi-a spus totul despre femeia aceea. Dar mi se par ciudate manevrele ei de intrigantă, având o față atât de fină, de rasată...

— Elsa a exagerat mult, i-am mărturisit, cu o voce slabă. Voiam să-i spun doar că...

— Și eu am ceva să-ți spun, m-a întrerupt Cyril. Cecile, vreau să mă căsătoresc cu tine.

Am trăit un moment de panică. Trebuia să fac ceva, să spun ceva. Dacă n-aș fi avut greața aceea îngrozitoare...

— Te iubesc, a spus Cyril, cu capul în părul meu. Renunț la Drept, mi se oferă o situație bună... un unchi... Am douăzeci și șase de ani, nu mai sunt copil, vorbesc foarte serios. Ce spui?

Căutam cu disperare o frumoasă frază echivocă. Nu voiam să mă căsătoresc cu el. Îl iubeam, dar nu voiam să mă căsătoresc cu el. Nu voiam să mă căsătoresc cu nimeni, eram obosită.

— Nu-i cu putință, am bâiguit. Tata...

— Vorbesc eu cu tatăl tău, a răspuns Cyril.

— Anne n-o să vrea, i-am spus. Pretinde că nu sunt adultă. Și, dacă ea spune nu, la fel va spune și tata. Sunt foarte obosită, Cyril, emoțiile îmi înmoaie picioarele, să ne așezăm. Uite-o pe Elsa.

Cobora în halat de casă, proaspătă la față și radioasă. M-am simțit ștearsă și slabă. Faptul că îi vedeam sănătoși, înfloritori și activi mă deprima și mai mult. Elsa m-a ajutat să mă așez cu mare grijă, ca și cum aș fi ieșit din închisoare.

— Ce face Raymond? a întrebat ea. Știe că am venit?

Avea zâmbetul fericit al celei care a iertat și speră. Nu puteam să-i spun ei că tata o uitase și lui că nu voiam să mă căsătoresc cu el. Am închis ochii; Cyril a plecat să-mi aducă o cafea. Elsa vorbea, vorbea, mă considera în mod vădit o persoană foarte subtilă, avea încredere în mine. Cafeaua era foarte tare, foarte parfumată și soarele mi-a mai dat puțină putere.

— Am căutat degeaba, n-am găsit nicio soluție, a spus Elsa.

— Nu există, a întărit Cyril. E o admirație exagerată, o influență, nu se poate face nimic.

— Ba da, am spus. Există o soluție. N-aveți deloc imaginație.

Eram măgulită că mă ascultau cu mare atenție: aveau cu zece ani mai mult ca mine și nicio idee! Am spus cu un aer degajat:

— E o problemă de psihologie.

Am vorbit mult timp, le-am explicat planul meu. Mi-au prezentat aceleași obiecții ridicate de mine înșami cu o zi înainte și le-am spulberat cu mare plăcere. Era ceva gratuit, dar, vrând să-i conving, mă înfierbântam și eu. Le demonstrem că era posibil. Îmi mai rămânea să le arăt că nu trebuia s-o facem, dar nu găseam argumente la fel de logice.

— Nu-mi plac combinațiile astea, a spus Cyril. Dar, dacă doar așa mă pot căsători cu tine, mi le însușesc.

— Nu este neapărat de vină Anne, le-am atras atenția eu.

— Știi foarte bine că, dacă rămâne, te vei căsători cu cine va dori ea, a spus Elsa.

Poate că era adevărat. O vedeam pe Anne prezentându-mi un tânăr în ziua în care împlineam douăzeci de ani, și el licențiat, în față cu un viitor strălucit, inteligent, echilibrat și cu siguranță fidel. De altfel, cam ceea ce era și Cyril. Am început să râd.

— Te rog, nu râde, a spus Cyril. Spune-mi că vei fi geloasă când am să mă prefac că o iubesc pe Elsa. Cum te-ai putut gândi la asta? Mă iubești?

Vorbea cu glas șoptit. Elsa se depărtase cu discreție. Mă uitam la fața bronzată, încordată, la ochii negri ai lui Cyril. Mă iubea și asta îmi făcea o impresie ciudată. Îi priveam gura, umflată de sânge, atât de aproape... Nu mă mai simțeam intelectuală. Și-a apropiat puțin fața, astfel încât buzele, atingându-se, s-au recunoscut. Am rămas așa, cu ochii deschiși, simțindu-i gura nemișcată lipită de a mea, o gură caldă și fermă; a fost străbătută de un freamăt ușor, a apăsat mai tare ca să-l oprească, apoi buzele i s-au deschis, a început sărutarea, devenită repede înfrigorată, abilă, prea abilă. Am înțeles că eram mai înzes-trată pentru a săruta un băiat la soare decât pentru a obține o licență. M-am depărtat puțin de el, gâfâind.

— Cecile, ar trebui să trăim împreună. Am să mă prefac că o iubesc pe Elsa, cum ai spus tu.

Mă întrebam dacă toate calculele mele erau corecte. Eram sufletul, regizorul acestei comedii. Puteam oricând s-o opresc.

— Ai idei ciudate, a spus Cyril, zâmbind în colțul gurii, cum avea obiceiul, ceea ce făcea să i se răsfrângă buza de jos și îi dădea un aer de bandit, un bandit foarte frumos...

— Sărută-mă! Acum, sărută-mă repede! am murmurat eu.

Și așa am declanșat comedia. Fără să vreau, din nonșalanță și curiozitate. Uneori aș fi preferat s-o fac în mod voit, cu ură și violență. Ca să pot cel puțin să mă acuz pe mine, nu lenea, soarele și sărutările lui Cyril.

I-am părăsit pe conspiratori după o oră, destul de încurcată. Pentru liniștea mea, mai aveam destule argumente: planul putea să fie greșit, tata ar fi putut foarte bine să meargă cu pasiunea față de Anne până la fidelitate. În plus, nici Cyril și nici Elsa nu erau în stare să facă nimic fără mine. Voi găsi eu un motiv ca să opresc jocul, dacă tata dădea semne de slăbiciune. Mi se părea amuzant să încerc să văd dacă toate calculele mele psihologice erau corecte sau greșite.

Și, pe deasupra, Cyril mă iubea. Cyril voia să se căsătorească cu mine: acest gând era de ajuns ca să-mi stârnească euforia. Dacă putea să mă aștepte un an-doi, cât să devin adultă, voi accepta. Mă și vedeam trăind cu Cyril, dormind lângă el, fiind nedespărțiți. În fiecare duminică, luam masa de prânz cu Anne și tata, căsnicie unită, și poate chiar cu mama lui Cyril, ceea ce ar fi sporit atmosfera familială a prânzului.

Anne era pe terasă, cobora pe plajă unde se afla și tata. M-a întâmpinat cu un aer ironic, așa cum îi întâmpini pe cei care au băut în ajun. Am întrebat-o ce voise să-mi spună seara trecută înainte să adorm, dar a refuzat, râzând, sub pretext că m-aș simți ofensată. Tata ieșea din apă, cu umerii largi și musculoși: mi se părea superb. M-am scăldat cu Anne; înota domol, cu capul afară din apă, ca să nu-și ude părul. Apoi, ne-am întins toți trei pe burtă, eu între ei, tăcuți și calmi.

Atunci și-a făcut apariția ambarcațiunea la extremitatea golfului, cu pânzele întinse. Tata a văzut-o primul.

— Dragul de Cyril n-a mai rezistat, a spus el, râzând. Anne, îl iertăm? În fond, e un băiat bun.

Am ridicat capul, am simțit primejdia.

— Dar ce face? a întrebat tata. Trece de golf. A, nu e singur!

Anne ridicase și ea capul. Ambarcațiunea avea să treacă prin fața noastră și să-și vadă de drum. Am deslușit fața lui Cyril și l-am implorat în gând să treacă mai repede.

Exclamația tatălui meu m-a făcut să tresar. Totuși, o așteptam deja de două minute.

— Dar... e cu Elsa! Ce caută acolo?

A întors capul spre Anne.

— Fata asta e nemaipomenită! Probabil că a pus gheara pe bietul băiat și a reușit s-o îmbrobodească pe bătrâna doamnă.

Dar Anne nu-l asculta. Se uita la mine. l-am întâlnit privirea și mi-am lăsat capul în nisip, copleșită de rușine. A întins mâna și și-a așezat-o pe gâtul meu:

— Uită-te la mine. Mă urăști?

Am deschis ochii: mă privea îngrijorată, aproape implorator. Pentru prima dată, se uita la mine așa cum te uiți la o ființă sensibilă și care gândește, și asta chiar în ziua când... Am gemut ușor și am întors cu o smucitură capul spre tata, ca să mă eliberez de mâna ei. El se uita la vasul cu pânze.

— Biata mea fetiță, a continuat Anne, cu o voce joasă. Draga mea Cécile, într-un fel e vina mea, poate că n-ar fi trebuit să fiu atât de intransigentă... N-am vrut să te fac să suferi... Mă crezi?

Îmi mângâia părul și ceafa, cu duioșie. Stăteam nemișcată. Aveam aceeași impresie ca atunci când nisipul fugea de sub picioarele mele la venirea unui val: o dorință de înfrângere, de moliciune pusese stăpânire pe mine și niciun sentiment de mânie sau de dorință nu mă dominase ca acesta. Trebuia să renunt la înscenare, să-mi încreditez viata mâinilor ei până la sfârșitul zilelor. Nu mai simțisem niciodată o slăbiciune atât de copleșitoare, de violentă. Am închis ochii. Mi se părea că inima încetase să mai bată.

4

Tatăl meu nu manifestase alt sentiment decât uimire. Camerista l-a informat că Elsa venise să-și ia valiza și plecase imediat. Nu știu de ce nu-i spusese nimic despre întrevvedereea noastră. Era o fată din zonă, foarte romanțioasă și probabil își făcea o idee foarte „savuroasă” despre situația noastră. Mai ales cu schimbările de camere pe care le făcuse.

Așadar, tata și Anne, cuprinși de remușcări, erau foarte atenți cu mine, manifestând o bunătate care, insuportabilă la început, a devenit foarte repede plăcută. În fond, chiar dacă era vina mea, nu era deloc plăcut pentru mine să-i tot întâlnesc pe Cyril și Elsa braț la braț, arătând că se înțeleg perfect. Nu mai puteam să mă plimb cu vasul lui, dar o puteam vedea pe Elsa, cu părul răvășit de vânt cum fusesem și eu. Nu-mi venea deloc greu să mă arăt foarte serioasă și detașată când îi întâlneam. Pentru că îi întâlneam peste tot: în pădurea de pini, în sat, pe drum. Anne se uita imediat la mine, îmi vorbea despre altceva, își pune mâna pe umărul meu ca să mă îmbărbăteze. Am spus că era bună? Nu știu dacă bunătatea ei era o formă rafinată a inteligenței sale sau, mai simplu, a indiferenței, dar găsea întotdeauna gestul și

cuvintele potrivite, și, dacă, într-adevăr, aș fi suferit, nu aș fi putut avea o susținere mai bună.

Lăsam totul la voia întâmplării, fără să mă îngrijorez prea mult, pentru că, am spus, tatăl meu nu dădea niciun semn de gelozie. Îmi dovedea astfel atașamentul lui față de Anne și mă ofensa puțin, demonstrând nerozia planurilor mele. Într-o zi, pe când mă duceam cu tata la poștă, Elsa a trecut pe lângă noi; a lăsat impresia că nu ne vede și tata a întors capul după ea ca după o necunoscută, fluierând ușurel.

— Auzi, tare frumoasă s-a mai făcut Elsa!

— Îi priește iubirea, am răspuns.

S-a uitat la mine mirat.

— S-ar părea că te-ai împăcat cu gândul...

— Ce să-i faci, am spus. Au aceeași vârstă, era oarecum fatal.

— Dacă n-ar fi fost Anne, n-ar fi fost fatal deloc.

Era furios.

— Îți imaginezi că o obrăznicătură de puștan mi-ar lua o femeie dacă nu l-aș lăsa eu?

— Totuși, vârsta e vârstă, am spus cu gravitate.

A dat din umeri nervos. La întoarcere, l-am văzut preocupat: poate se gândea că Elsa era, într-adevăr, tânără și Cyril la fel; și că, luând în căsătorie o femeie de vârsta lui, ieșea din acea categorie de bărbați fără vârstă din care făcea parte. Am avut, fără să vreau, un sentiment de triumf. Când am văzut la Anne ridurile mici din colțul ochilor și pliul vag al gurii, mi-a fost ciudă pe mine. Dar era foarte ușor să-mi urmez impulsurile și apoi să-mi pară rău...

A trecut o săptămână. Cyril și Elsa, neștiind cum se prezenta situația, probabil că mă așteptau în fiecare zi. Dar nu îndrăzneam să mă duc acolo; m-ar fi obligat să-mi vină cine știe ce idei și nu voiam în rup-tul capului. De altfel, după-amiaza urcam în camera mea și, chipurile, învățam. În realitate, nu făceam nimic. Găsisem o carte de yoga și mă apucasem de exerciții cu mare convingere, izbucnind uneori singură în hohote de râs, dar fără să fac gălăgie, de teamă să nu mă audă Anne. Îi spuneam că învăț pe rupte, făcând pe amorezata decepționată, care își găsește consolare în speranța de a fi într-o zi o licențiată desăvârșită. Aveam impresia că îi câștigasem stima și mi se întâmpla să citez din Kant la masă, spre dispera-rearea vădită a tatălui meu.

Într-o după-amiază, mă înfășurasem în prosoape ca să arăt cât mai mult ca un hindus, îmi așezasem piciorul drept pe coapsa stângă și mă uitam fix în oglindă, nu cu satisfacție, ci în speranța că voi atinge starea superioară a yoghinului. Atunci, cineva a bătut la ușă. Am presupus că e camerista și, pentru că nimic n-o mira, i-am strigat să intre.

Dar era Anne. A rămas o clipă încremenită în prag și a zâmbit.

— De-a ce te joci?

— De-a yoga. Dar nu-i un joc, e o filozofie hindusă.

S-a apropiat de masă și a luat cartea. Am început să mă îngrijorez. Era deschisă la pagina o sută și celelalte pagini erau pline de remarci scrise cu mâna mea, cum ar fi: „impracticabil” sau „epuizant”.

— Ești foarte conștiincioasă, a spus ea. Dar ce s-a întâmplat cu acea faimoasă disertație despre Pascal, de care ne-ai vorbit?

E adevărat că, la masă, vorbisem mult despre o frază a lui Pascal, prefăcându-mă că reflectasem la ea și că așternusem un comentariu pe hârtie. Dar, natural, nu scrisesem niciun cuvânt. Stăteam nemișcată. Anne s-a uitat fix la mine și a înțeles.

— Că nu înveți și faci pe târfulița în oglindă, asta e treaba ta! a spus Anne. Dar e supărător că te complaci să ne minți pe mine și pe tatăl tău. De altfel, mă și mira brusca ta activitate intelectuală...

A ieșit și eu am rămas înmărmurită, înfășurată în prosoape; nu înțelegeam de ce numea asta „minciuni”. Vorbisem de disertații ca să-i fac plăcere și, brusc, m-a copleșit cu disprețul ei. Mă obișnuisem cu noua ei atitudine față de mine și forma ei calmă, umilitoare de dispreț mă umplea de furie. Am dat jos prosoapele, am îmbrăcat o pereche de pantaloni, o bluză veche și am ieșit în mare grabă. Era leșinător de cald, dar am luat-o la fugă, împinsă de un fel de furie, cu atât mai violentă, cu cât nu eram sigură că nu-mi era rușine. Am alergat până la Cyril și m-am oprit în pragul vilei, gâfâind. În căldura după-amiezii, casele par ciudat de profunde, tăcute și închise în misterul lor. Am urcat până la camera lui; mi-o arăta-se într-o zi când venisem să fac o vizită mamei sale. Am deschis ușa: dormea, întins de-a curmezișul patului, cu obrazul pe braț. L-am privit un minut. Pentru prima dată, îmi apărea dezarmat și înduioșător. L-am

strigat încetișor; a deschis ochii și s-a ridicat imediat când m-a văzut.

— Tu? Cum ai ajuns aici?

I-am făcut semn să nu vorbească tare; dacă auzea mama lui și mă găsea în camera fiului ei, ar fi putut să creadă... și, de altfel, cine n-ar fi crezut... Am simțit cum mă cuprinde panica și m-am îndreptat spre ușă.

— Unde te duci? a strigat Cyril. Vino înapoi... Cecile.

Mă prinsese de braț și mă ținea, râzând. M-am întors spre el și l-am privit; s-a îngălbenit la față, așa cum probabil eram și eu, și mi-a dat drumul la mână. Dar m-a luat imediat în brațe și m-a tras după el. Aveam gândurile confuze: trebuia să se întâmple, trebuia să se întâmple. Apoi a urmat hora iubirii: teama pe care o insuflă mâinii dorința, tandrețea și furia, și acea suferință brutală care urma, și plăcerea triumfătoare. Am avut noroc – și Cyril blândețea necesară – să o descopăr chiar din acea zi.

Am stat lângă el o oră, năucită și uimită. Auzisem întotdeauna vorbindu-se de amor ca de un lucru facil; vorbisem eu însămi despre el fără menajamente, cu ignoranța vârstei, și mi se părea că niciodată nu voi mai putea vorbi astfel, în acel mod detașat și brutal. Cyril spunea că vrea să se căsătorească cu mine, să mă păstreze lângă el toată viața. Tăcerea mea îl îngrijora: m-a ridicat, l-am privit și i-am spus „iubitul meu”. S-a aplecat spre mine. Mi-am așezat buzele pe vena care bătea încă la gâtul lui și am murmurat:

— Dragul meu Cyril, dragul meu.

Nu știu dacă ceea ce simțeam în acel moment pentru el era iubire – am fost întotdeauna inconstanță și nu vreau să mă cred altfel decât sunt –, dar în acel moment îl iubeam mai mult decât pe mine, mi-aș fi dat viața pentru el. La plecare, m-a întrebat dacă eram supărată pe el și asta m-am făcut să râd. Să fiu supărată pe el pentru fericire!

M-am întors acasă cu pași lenți, epuizată și moleșită, prin pădurea de pini. Îi cerusem lui Cyril să nu mă însoțească, ar fi fost prea periculos. Mă temeam că s-ar fi putut citi pe fața mea semnătura plăcerii, după cearcănele de la ochi, după proeminența buzelor și după tremurături. Anne stătea în fața casei, pe un șezlong, și citea. Îmi pregătisem deja minciunile care să-mi justifice absența, dar nu mi-a pus nicio întrebare, nu punea niciodată. Așa că m-am așezat lângă ea, în liniște, amintindu-mi că eram certate. Am stat nemișcată, cu ochii pe jumătate închiși, atentă la ritmul respirației, la tremurul degetelor. Din când în când, amintirea corpului lui Cyril, cea a unor momente, făcea să mi se strângă inima.

Am luat o țigară de pe masă și am aprins un chibrit, care s-a stins. Am aprins altul, cu atenție: nu bătea vântul, ci doar îmi tremura mâna. S-a stins imediat lângă țigară. Am mormăit și am luat altul. Și atunci, nu știu de ce, acel chibrit a căpătat pentru mine o importanță vitală. Poate pentru că Anne, trezită brusc din indiferență, mă privea serioasă, cu atenție. În acel moment, decorul, timpul au dispărut: nu mai exista decât acel chibrit, degetul meu, cutia cenușie și privirea cu care mă fixa Anne. Inima a început să bată cu

putere, mi-am crispat degetele pe chibrit, s-a aprins și, în timp ce întindeam fața spre el, l-am lovit de țigară și s-a stins. Am dat drumul cutiei din mână și am închis ochii. Anne mă privea cu duritate. Imploram ceva cuiva, ca această așteptare să înceteze. Anne mi-a ridicat fața cu mâinile și am strâns tare pleoapele ca să nu-mi vadă privirea. Am simțit cum îmi curg lacrimi de epuizare, de stângăcie, de plăcere. Atunci, ca și cum ar fi renunțat la orice întrebare, cu un gest neștiutor, de liniștire, Anne și-a coborât mâinile pe fața mea și mi-a dat drumul. Apoi mi-a pus o țigară aprinsă în gură și a continuat să citească.

Am dat un sens simbolic acestui gest, am încercat să-i dau unul. Dar astăzi, când mi se stinge un băț de chibrit, re trăiesc acel moment ciudat, acea prăpastie între gesturi și mine, felul în care mă privea Anne și acel gol din jurul meu, acea intensitate a golului...

5

Incidentul despre care am vorbit nu avea să rămână fără consecințe. La fel ca unele ființe foarte măsurate în reacții, tare sigure pe ele, Anne nu tolera compromisurile. Iar gestul avut față de mine, acea mângâiere a feței mele fusese un compromis pentru ea. Ghicise ceva, ar fi putut să mă facă să mărturisesc totul și, în ultimul moment, cedase în fața milei sau a indiferenței. Pentru că îi era la fel de greu să se ocupe de mine, să mă disciplineze, pe cât îi era să-mi admită slăbiciunile. Nimic nu o îndemna la acest rol de tutore, de educatoare, decât poate sentimentul datoriei; căsătorindu-se cu tatăl meu, mă lua și pe mine în îngrijire. Aș fi preferat ca această dezaprobare permanentă, dacă pot să-i spun astfel, să fie dictată de agasare sau de un sentiment nervos: obișnuința l-ar fi făcut suportabil; ne obișnuim cu defectele celorlalți când nu ni se pare că e de datoria noastră să le corectăm. După șase luni, nu ar mai fi simțit față de mine decât un fel de lehamite, o lehamite afectuoasă; exact de asta aș fi avut nevoie. Dar nu va avea acest sentiment, pentru că se va simți responsabilă față de mine și, într-un sens, va fi, pentru că eram încă esențialmente maleabilă. Maleabilă și încăpățânată.

Așadar, i-a părut rău și m-a făcut să simt acest lucru. Câteva zile mai târziu, la cină, s-a iscat o discuție tot despre insuportabile îndatoriri de vacanță. Am fost cam impertinentă, tata s-a supărat și el, și Anne m-a încuiat în camera mea, doar pentru că rostisem un cuvânt pe un ton mai ridicat. Nu știam ce făcuse și, fiindu-mi sete, m-am îndreptat spre ușă; nu s-a deschis și am înțeles că era încuiată. Nu mai fusesem în viața mea încuiată: am fost cuprinsă de panică, o panică adevărată. Am dat fuga la fereastră; nu se putea ieși pe acolo. M-am întors și, înspăimântată, m-am repezit în ușă și m-am lovit rău de tot la umăr. Am încercat să rup broasca ușii, strângând din dinți; nu voiam să strig ca să mi se deschidă. Mi-am rupt forfecuța de unghii. Și am rămas în picioare în mijlocul încăperii, cu mâinile goale. Complet nemișcată, atentă la acel calm, acea liniște care pune stăpânire pe mine pe măsură ce gândurile mi se limpezeau. Era primul meu contact cu cruzimea: o simțeam cum mă strângea ca într-un clește, pe măsură ce reușeam să gândesc. M-am întins pe pat și am pus la cale, cu mare grijă, un plan. Ferocitatea mea era atât de puțin pe măsura pretextului, încât m-am sculat de două-trei ori în cursul după-amiezii ca să ies din cameră și m-am lovit cu uimire de ușă.

La ora șase, tata a venit să-mi deschidă. M-am ridicat ca un automat când a intrat în cameră. M-a privit fără să spună nimic și i-am zâmbit tot ca un automat.

— Vrei să stăm de vorbă? m-a întrebat el.

— Despre ce? am întrebat. Amândoi aveam oroare de acest gen de explicații care nu duc la nimic...

— Adevărat.

Părea ușurat.

— Trebuie să fii amabilă cu Anne, răbdătoare.

Aceste cuvinte m-au surprins: eu, răbdătoare cu Anne... Răsturna problema. În fond, o considera pe Anne o femeie pe care i-o impunea fiicei sale. Mai mult așa decât invers. Puteam să sper orice.

— Am fost obraznică, am spus. Îi voi cere scuze.

— Ești... ăăă... ești fericită?

— Sigur că da, am răspuns, cu detașare. Și apoi, dacă ne chinuim prea mult cu Anne, mă voi căsători puțin mai devreme, asta e tot.

Știam că această soluție îl va face să sufere.

— Nu trebuie să ne gândim la asta. Nu ești Albă-ca-Zăpada... Ai putea să mă părăsești așa de repede? N-am trăit împreună nici doi ani.

Acest gând îmi era la fel de insuportabil ca și lui. Am întrezărit momentul în care voi plânge în brațele sale, voi vorbi de fericirea pierdută și de sentimente excesive. Nu-l puteam face complicele meu.

— Știi bine că exagerez mult. În fond, eu și Anne ne înțelegem foarte bine. Făcând amândouă concesii...

— Da, bineînțeles, a răspuns el.

Cred că și el gândea, asemenea mie, că, probabil, concesile nu vor fi reciproce, ci vor veni doar din partea mea.

— Îmi dau foarte bine seama că Anne are întotdeauna dreptate, am spus. Viața ei e mult mai reușită decât a noastră, mult mai plină de sensuri...

A făcut o mică mișcare involuntară de protest, dar n-am ținut cont de ea.

— ... Peste o lună-două, voi gândi la fel ca ea; nu vor mai exista discuții stupide între noi. Dar e nevoie doar de puțină răbdare.

Se uita la mine vizibil derutat.

Dar și înspăimântat: pierdea o complice pentru poznele lui viitoare, pierdea puțin și un întreg trecut.

— Nu trebuie să exagerăm, a spus el, cu o voce slabă. Recunosc că te-am pus să duci o viață care poate că nu era potrivită cu vârsta ta și nici... ăăă..., cu a mea, dar nu era o viață stupidă sau nefericită... nu. În definitiv, n-am fost prea... ăăă... triști, nu, dezechilibrați, în acești doi ani. Nu trebuie să ne renegăm așa pentru că Anne are o concepție puțin diferită a lucrurilor.

— Nu trebuie să renegăm, dar trebuie să renunțăm, am spus cu convingere.

— Evident, a răspuns bietul de el, și am coborât.

M-am dus la Anne și i-am cerut scuze fără niciun pic de jenă. Mi-a răspuns că era inutil și că probabil căldura era de vină pentru cearta noastră. Mă simțeam veselă și indiferentă.

M-am întâlnit cu Cyril în pădurea de pini, cum ne înțelesesem; i-am spus ce trebuia făcut. M-a ascultat cu un amestec de teamă și de admirație. Apoi, m-a luat în brațe, dar era prea târziu și trebuia să mă întorc acasă. Greutatea cu care m-am despărțit de el m-a mirat. Dacă ar fi vrut să mă rețină, ar fi reușit. Corpul meu îl recunoștea, se regăsea el însuși, se deschidea ca o floare lipit de al lui. L-am sărutat cu

pasiune, voiam să-l doară, să-i fac un semn ca să nu mă uite nici o clipă toată seara și să mă viseze noaptea. Pentru că noaptea va fi interminabilă fără el, fără trupul lui lipit de al meu, fără abilitatea, fără furia lui bruscă și mângâierile nesfârșite.

6

Adoua zi dimineată, l-am luat pe tata la plimbare pe drum. Vorbeam veseli despre tot felul de fleacuri. La întoarcerea spre vilă, i-am propus s-o luăm prin pădurea de pini. Era exact două și jumătate, nu întâziasem. Tata mergea în fața mea, pentru că drumul era îngust și plin de măracini, pe care îi îndepărta ca să nu-mi zgârie picioarele. Când l-am văzut oprindu-se, am înțeles că îi văzuse. M-am apropiat de el. Cyril și Elsa dormeau, întinși pe acele de pin, manifestând toate semnele unei fericiri câmpenești. Eu le spuseseam cum să facă, dar, când i-am văzut așa, am simțit că mi se rupe inima. Iubirea Elsei pentru tata, iubirea lui Cyril pentru mine puteau oare să împiedice faptul că erau la fel de frumoși, la fel de tineri și atât de apropiați unul de celălalt? Am văzut că tata îi privea fără să se miște, cu o fixitate și o paloare anormale. L-am prins de braț și i-am spus:

— Haide, să nu-i trezim.

A aruncat o ultimă privire spre ea. Elsa, răsturnată pe spate în toată frumusețea tinereții ei, frumos bronzată, cu un zâmbet ușor pe buze, cel al tinerei nimfe fericite... Le-a întors spatele și a pornit cu pași mari.

— Târfa, târfa, a murmurat el.

— De ce spui asta? E liberă, nu?

— Nu pentru asta! Ți-a plăcut s-o vezi în brațele lui Cyril?

— Nu-l mai iubesc, am răspuns.

— Nici eu n-o mai iubesc pe Elsa! a izbucnit el, furios. Dar mă supără, totuși. Când mă gândesc că am... ăăă.. trăit cu ea! E și mai rău...

Știam cât era de rău. Simțise probabil același lucru ca și mine: ar fi vrut să se repeadă, să-i despartă, să-și ia înapoi ce-i aparținea, ceea ce îi aparținuse.

— Dacă te-ar auzi Anne!...

— Ce, dacă m-ar auzi Anne? Evident, n-ar înțelege sau ar fi șocată, e normal. Dar tu? Tu ești fata mea, nu? Nu mă mai înțelegi, ești și tu șocată?

Cât de ușor puteam să-i dirijez gândurile! Eram și puțin speriată că îl cunoșteam atât de bine.

— Nu sunt șocată, am răspuns. Dar, până la urmă, trebuie să privești lucrurile în față. Elsa are memoria scurtă, Cyril îi place, ai pierdut-o definitiv. Mai ales după ce i-ai făcut, adică ceva ce nu se poate ierta...

— Dacă aș vrea, a început tata...

Dar s-a oprit imediat, înspăimântat.

— N-ai să reușești, am spus cu convingere, ca și cum ar fi fost normal să discutăm despre șansele lui de a o recuceri pe Elsa.

— Dar nici nu mă gândesc, a răspuns el, redobândindu-și bunul-simț.

— Bineînțeles, am spus, dând din umeri.

Această mișcare a umerilor însemna: „Imposibil, te-ai retras din cursă“. Nu mi-a mai spus un cuvânt până la vilă. Când am ajuns acasă, a luat-o pe Anne

În brațe și a ținut-o lipită de el câteva clipe, cu ochii închiși. Ea s-a lăsat în voia lui, zâmbitoare, mirată. Am ieșit din încăpere și m-am sprijinit cu spatele de peretele culoarului, tremurând de rușine.

La ora două, am auzit fluieratul ușor al lui Cyril și am coborât pe plajă. M-a ajutat să urc la bordul ambarcațiunii și am ieșit imediat în larg. Marea era pustie, nimeni nu se gândea să iasă pe un soare atât de fierbinte. Când am ajuns în larg, a lăsat pânzele și s-a apropiat de mine. Aproape că nu am spus nimic.

— Dimineață..., a început el.

— Taci, o, taci!...

M-a răsturnat ușor pe prelată. Eram alunecoși de sudoare, stângaci și grăbiți; barca se legăna cu noi. M-am uitat la soarele de deasupra mea. Apoi am auzit șoptele imperioase și tandre ale lui Cyril... Soarele se desprindea de pe cer, făcea explozie, cădea peste mine. Unde mă aflu? Pe fundul mării, în străfundurile timpului, în abisul plăcerii... Îl strigam tare pe Cyril, el nu-mi răspundea, nu avea nevoie să-mi răspundă.

Apoi am simțit răcoarea sărată a apei. Râdeam amândoi, fericiți, leneși, recunoscători. Aveam soarele și marea, râsul și iubirea. Le vom mai regăsi vreodată ca în vara aceea, cu strălucirea și intensitatea iscate de teamă și de remușcări?

În afara plăcerii fizice foarte reale procurată de iubire, simțeam și un fel de plăcere intelectuală când mă gândeam la ea. Cuvintele „a face dragoste” au o seducție proprie, foarte verbală, separându-le de sensul lor. Cuvântul „a face”, material și pozitiv, unit cu

abstracția poetică a cuvântului „dragoste“, mă încânta. Vorbisem despre asta înainte fără cea mai mică pudoare, fără nicio jenă și fără să-i remarc savoarea. Acum, simțeam că am devenit pudică. Lăsam ochii în jos când tata se uita fix la Anne, când ea izbucnea în acel râs nou, domol, indecent, care ne făcea să pălim pe mine și pe tata și să ne uităm pe fereastră. Dacă i-am fi spus cum era râsul ei, Anne nu ne-ar fi crezut. Nu se comporta ca amantă cu tata, ci ca o prietenă, ca o prietenă plină de tandrețe. Dar noaptea, firește... Îmi interziceam astfel de gânduri, nu-mi plăceau deloc ideile tulburi.

Zilele au trecut. Uitam oarecum de Anne, de tata și de Elsa. Iubirea mă făcea să trăiesc cu ochii deschiși, distrată, binevoitoare și liniștită. Cyril m-a întrebat dacă nu-mi era teamă că voi avea un copil. I-am spus că lăsam asta în grija lui și i se părea cât se poate de natural. Poate că acesta a și fost motivul pentru care mă dăruisem lui atât de ușor: pentru că nu mă lăsa să fiu răspunzătoare și, dacă aș fi avut un copil, vinovatul ar fi fost el. Își asuma ceea ce eu nu suportam să-mi asum: responsabilitățile. De altfel, îmi era greu să mă văd însărcinată cu corpul meu slab... Acum, îmi părea bine că aveam o anatomie de adolescentă.

Dar Elsa își pierdea răbdarea. Mă hărțuia cu întrebările. Îmi fusese întotdeauna frică să nu fiu surprinsă împreună cu ea sau cu Cyril. Elsa făcea în așa fel încât să fie mereu în prezența tatălui meu, îl întâlnea peste tot. Și atunci era bucuroasă de victorii imaginare, de elanurile refulate pe care, spunea ea,

tata nu le putea ascunde. Mă mira faptul că Elsa, atât de apropiată, în fond, de iubirea profitabilă bănește, prin meseria ei, devenea atât de romantișoasă, atât de incitată de detalii precum o privire, o mișcare, ea care era formată pentru gesturile precise ale bărbaților grăbiți. Este adevărat că nu era obișnuită cu un rol subtil și că cel pe care îl juca îi părea probabil culmea rafinamentului psihologic.

Dacă tata devenea treptat obsedat de Elsa, Anne nu părea să-și dea seama. Era mai tandru, mai atent cu ea ca niciodată, și asta mă speria, pentru că îi puneam atitudinea pe seama unor remușcări inconștiente. Important era să nu se întâmple nimic încă trei săptămâni. Atunci, ne-am fi întors la Paris, Elsa la ea acasă și, dacă nu-și schimbaseră hotărârea, tata și Anne aveau să se căsătorească. La Paris urma să fie și Cyril și, așa cum nu mă împiedicase să-l iubesc aici, Anne nu m-ar fi putut împiedica să mă întâlnesc cu el. La Paris avea o cameră, separat de mama lui. Îmi imaginam deja ferestrele deschise spre cerul albastru sau roz, acel cer extraordinar al Parisului, gânguritul porumbeilor pe pervaz, iar eu și Cyril în patul îngust...

7

După alte câteva zile, tata a primit o scrisoare de la un prieten, care îi fixa o întâlnire la Saint-Raphael, la un pahar de vorbă. Ne-a anunțat imediat, încântat să evadeze puțin din acea singurătate voită și puțin forțată în care trăiam. Așa că le-am spus lui Cyril și Elsei că vom fi la barul *Soarelui* la ora șapte și că, dacă voiau să vină, ne vor găsi acolo. Din păcate, Elsa îl cunoștea pe prietenul cu pricina și a dorit și mai mult să vină. Am prevăzut complicații și am încercat s-o fac să se răzgândească, dar n-am reușit.

— Charles Webb mă adoră, a spus ea, cu o simplitate copilărească. Dacă mă vede, îl va împinge cu siguranță pe Raymond să se întoarcă la mine.

Lui Cyril îi era totuna dacă mergea sau nu la Saint-Raphael. Important era să fie acolo unde mă aflam și eu. Am văzut asta în privirea lui și n-am putut să nu fiu mândră.

Așadar, am plecat după-amiază pe la șase. Anne a preferat să mergem cu mașina ei. Mie îmi plăcea: era o mașină mare americană, decapotabilă, care se potrivea mai mult cu publicitatea ei decât cu gusturile proprietarei. Dar era pe placul meu: plină de

accesorii lucitoare, silențioasă și, departe de lume, înclinându-se la viraje. În plus, stăteam toți trei în față și nicăieri nu mă simțeam cu cineva mai prieten decât într-o mașină. Toți trei în față, atingându-ne cu coatele, supuși aceleiași plăceri a vitezei și a curențului de aer, poate chiar aceleiași morți. Anne conducea, vrând parcă să simbolizeze familia pe care o vom forma. Nu mai urcasem în mașina ei din seara de la Cannes, ceea ce a făcut să-mi zboare gândurile la acea noapte.

La barul *Soarelui* ne-am întâlnit cu Charles Webb și cu soția lui. El se ocupa cu publicitatea teatrală, iar soția lui cu cheltuitul banilor pe care îi câștiga el, în mare viteză și pentru bărbații tineri. Era, bietul de el, obsedat să facă față cheltuielilor de la un salariu la altul și alerga tot timpul după bani. De unde neliniștea și graba lui, care aveau ceva indecent. Fusesse mult timp amantul Elsei, pentru că nu era, în pofida frumuseții, o femeie foarte avidă de bani și nepăsarea ei în această privință îi plăcea foarte mult.

Nevasta lui era rea. Anne n-o cunoștea și am văzut imediat cum pe fața ei frumoasă apărea acea expresie disprețuitoare și ironică, foarte obișnuită în public. Charles Webb vorbea mult, ca de obicei, aruncând spre Anne priviri scrutătoare. Se întreba în mod vădit ce căuta alături de acel fustangiu de Raymond și de fiica lui. Mă simțeam tare mândră la gândul că avea să afle curând. Tata s-a aplecat puțin spre el, când a prins o pauză, și a spus brusc:

— Am o veste, amice. Eu și Anne ne vom căsători pe 5 octombrie.

Webb s-a uitat pe rând la fiecare, complet uluit. Eu nu mai puteam de bucurie. Nevasta lui era dezamăgită: avusese întotdeauna o slăbiciune pentru tata.

— Felicitări! a strigat Webb, cu o voce de stentor. O idee grozavă! Dragă doamnă, vă luați în grijă un mare derbedeu, sunteți sublimă!... Chelner!... Trebuie să sărbătorim.

Anne zâmbea, degajată și liniștită. În acel moment, l-am văzut pe Webb luminându-se la față și n-am întors capul.

— Elsa! Dumnezeule, e Elsa Mackenbourg, nu m-a văzut! Raymond, ai văzut ce frumoasă s-a făcut fata asta?

— Nu-i așa! a răspuns tata, ca un proprietar fericit.

Apoi, și-a amintit și s-a schimbat la față.

Anne nu putea să nu remarce intonația tatălui meu. Și-a întors fața cu o mișcare rapidă de la el spre mine. Când să deschidă gura și să spună ceva, m-am aplecat spre ea.

— Anne, eleganța ta face adevărate ravagii, i-am atras atenția. Bărbatul de colo nu-și mai ia ochii de la tine.

I-am spus totul pe un ton confidențial, adică destul de tare ca să audă tata. A întors imediat capul și l-a zărit pe bărbat.

— Nu-mi place asta, a spus el, și a prins-o de mână pe Anne.

— Ce drăguți sunt! a exclamat doamna Webb, cu o emoție ironică. Charles, n-ar fi trebuit să-i deranjezi

pe amorezi, ar fi fost de ajuns s-o inviți pe micuța Cécile.

— Micuța Cecile n-ar fi venit, am răspuns fără menajamente.

— Și de ce, mă rog? Ți-ai găsit un iubit printre pescari?

Mă văzuse o dată conversând cu un taxator de autobuz pe o bancă și de atunci mă trata ca pe o declasată – ceea ce considera ea o „declasată”.

— Ei, da! am răspuns, făcând un efort ca să par veselă.

— Și pescuiești mult?

Culmea era că se credea hazlie. Acum chiar mă enervase.

— Nu sunt specializată în „pești”, dar pescuiesc, am răspuns.

A urmat un moment de tăcere. Apoi, Anne a spus, cu vocea ei calmă:

— Raymond, vrei să ceri chelnerului un pai? Nu poți bea altfel sucul natural de portocale.

Charles Webb a continuat imediat să vorbească despre băuturile răcoritoare. Tata se prăpădea de râs în sinea lui, îl vedeam după cum băgase nasul în pahar. Anne mi-a aruncat o privire imploratoare. Am hotărât imediat să luăm cina împreună ca unii care erau cât pe ce să se certe.

Am băut mult în timpul mesei. Simțeam nevoia să uit expresia îngrijorată pe care o avea Anne când se uita la tata sau aceea de vagă recunoștință când ochii ei zăboveau asupra mea. Mă uitam la soția lui Webb, zâmbind cu toată gura de fiecare dată când

îmi arunca o ironie. Această tactică a tulburat-o. A devenit repede agresivă. Anne îmi făcea semn să nu reacționez. Avea oroare de scenele în public și presimțea că doamna Webb era gata să provoace una. Dar eram obișnuită, pentru că se întâmpla frecvent în mediul nostru. Așa că nu eram deloc impresionată de vorbele ei.

După masă, am mers la un local din Saint-Raphael. La puțin timp după noi, au sosit și Cyril cu Elsa. Elsa s-a oprit în prag, a vorbit foarte tare doamnei de la vestiar și, urmată de bietul Cyril, a intrat în sală. Mi-am spus că se comporta mai mult ca o târfă decât ca o femeie îndrăgostită, dar era destul de frumoasă ca să-și permită asta.

— Cine mai este și fantele ăsta? a întrebat Charles Webb. Este foarte tânăr.

— Asta e dragostea, a spus soția lui. Dragostea îi priește...

— Crezi! a ripostat tata, cu violență. E o toană!

M-am uitat la Anne. O privea pe Elsa cu mult calm, detașare, așa cum se uita la manechinele care îi prezentau colecțiile sau la femeile foarte tinere. Fără parapon. Am admirat-o o clipă cu pasiune pentru lipsa de meschinărie, de gelozie. De altfel, nu înțelegeam de ce-ar fi fost geloasă pe Elsa. Ea era de o sută de ori mai frumoasă, mai fină decât Elsa. Fiind beată, i-am și spus-o. Ea m-a privit într-un mod ciudat.

— Ți se pare că sunt mai frumoasă decât Elsa?

— Fără nici o îndoială!

— Îmi face plăcere. Dar iar bei prea mult. Dă-mi paharul. Nu te întristează prea mult prezența lui Cyril aici? De altfel, se plictisește.

— E amantul meu, am spus, veselă.

— Ești beată de-a binelea! Din fericire, a venit ora să mergem acasă.

Ne-am despărțit de soții Webb cu ușurare. I-am spus doamnei Webb „dragă doamnă” pe un ton grav. Tata s-a așezat la volan; capul mi-a alunecat pe umărul lui Anne.

Îmi spuneam că o preferam soților Webb și tuturor acelor oameni cu care ne întâlneam în mod obișnuit. Că era mai demnă, mai inteligentă. Tata vorbea puțin. Probabil că revedea în minte intrarea Elsei în local.

— Doarme? a întrebat-o pe Anne.

— Ca o copiliță. S-a stăpânit destul de bine. Cu excepția aluziei la „pești”, care a fost cam directă...

Tata a început să râdă. A urmat un moment de tăcere. Apoi am auzit din nou vocea tatălui meu.

— Anne, te iubesc, numai pe tine te iubesc. Crezi?

— Nu mi-o spune atât de des, pentru că mă sperii...

— Dă-mi mâna.

Am fost gata să ridic capul și să protestez: „Nu, nu când conduci pe serpentine”. Dar eram puțin amețită, iar parfumul frumoasei Anne, vântul mării care îi răvășea părul, mica zgârietură pe care mi-o făcuse Cyril la umăr când ne iubisem constituiau destule motive ca să fiu fericită și să tac. Am adormit. În acest

timp, Elsa și bietul Cyril probabil că se întorceau și ei cu motocicletă pe care i-o făcuse cadou mama lui la ultima aniversare. Nu știu de ce asta m-a emoționat până la lacrimi. Mașina noastră era atât de domoală, cu suspensii atât de bune, făcută parcă pentru dormit... Dar doamna Webb probabil că nu-și găsea somnul în acel moment! Firește, la vârsta ei, aș plăti și eu tineri să mă iubească, pentru că iubirea e lucrul cel mai dulce și mai viu, cel mai înțelept. Iar prețul nu contează. Important e să nu devii înăcrită și geloasă, cum erau Elsa și Anne. Am început să râd încetișor. Anne și-a lăsat umărul puțin mai jos.

— Dormi, a spus ea, cu autoritate.

Am adormit.

8

Adoua zi, când m-am trezit, m-am simțit bine, doar foarte puțin obosită și cu o durere ușoară în ceafă, din cauza exceselor mele. Ca în fiecare dimineață, lumina soarelui îmi scălda patul; am ieșit din așternut, mi-am scos bluza de pijama și m-am așezat cu spatele la soare. Cu obrazul pe brațul îndoit, vedeam în prim-plan urzeala pânzei așternutului și, mai departe, pe podea, o muscă mișcându-se șovăielnic. Soarele era cald și plăcut, aveam impresia că-mi atinge ușor oasele sub piele, că mă încălzea cu o grijă deosebită. M-am hotărât să-mi petrec dimineața fără să mă mișc.

Seara care trecuse îmi revenea treptat în minte. Mi-am amintit că i-am spus lui Anne că Cyril era amantul meu și asta m-a făcut să râd: când ești beat, spui adevărul și nimeni nu te crede. Îmi aminteam și de doamna Webb și de altercația mea cu ea; eram obișnuită cu acest gen de femeie: într-un astfel de mediu și la această vârstă, lipsa de activitate și dorința de viață le făceau deseori odioase. Calmul manifestat de Anne mă făcuse s-o consider și mai plictisitoare ca de obicei. De altfel, era previzibil; nu vedeam pe niciuna dintre prietenele tatălui meu fiind

în stare să reziste mult timp comparației cu Anne. Ca să petreci seri plăcute cu acești oameni, trebuie fie să fii amețit de băutură și să-ți faci plăcere să te cerți cu ei, fie să întreții relații intime cu unul sau cu altul dintre soți. Pentru tata, situația era mai simplă: el și Charles Webb erau vânători. „Ghicește cine cinează și doarme cu mine diseară? Micuța Mars, din filmul lui Saurel. Mă duceam la Dupuis și...” Tata râdea și îl bătea pe umăr. „Fericit om! E aproape la fel de frumoasă ca Elsa.” Vorbe de liceeni. Deveneau plăcuți pentru mine datorită înflăcăării lor, a pasiunii cu care vorbeau. Nu-mi displăceau nici tristele confidențe ale lui Lombard, în seri interminabile, petrecute la terasa cafenelelor: „Numai pe ea o iubeam, Raymond! Îți amintești de primăvara aceea, înainte să plece... O viață de om pentru o singură femeie!” Doi bărbați care își fac confidențe la un păhărel au ceva indecent, umilitor, dar afectuos.

Probabil că prietenii pe care îi avea Anne nu vorbeau niciodată despre ei. Cu siguranță că nu cunoșteau acest gen de aventuri. Sau, chiar dacă vorbeau, probabil că o făceau râzând din pudoare. Mă simțeam pregătită să împart cu Anne această condescendență pe care o avea față de cunoștințele noastre, o condescendență amabilă și contagioasă... Totuși, mă vedeam eu însămi la treizeci de ani, semănând mai mult cu prietenii noștri decât cu Anne. Tăcerea ei, indiferența, rezerva m-ar fi sufocat. În schimb, în cincisprezece ani, puțin blazată, mă voi apleca asupra unui bărbat seducător, și el stăpânit de o oarecare lehamite, și îi voi spune:

– Primul meu amant se numea Cyril. Aveam aproape optsprezece ani, era cald pe mare...

Mi-a făcut plăcere să-mi imaginez fața acelui bărbat. Va avea aceleași riduri mici ca tata. Cineva a bătut la ușă. Mi-am îmbrăcat rapid bluza de pijama și am strigat:

— Intră!

Era Anne și ținea cu mare grijă în mână o ceașcă.

— M-am gândit că vei avea nevoie de puțină cafea... Te simți bine?

— Foarte bine, am răspuns. Cred că ieri-seară m-a cam luat valul.

— Ca de fiecare dată când ieșim în oraș...

A început să râdă și a continuat:

— Dar, trebuie să recunosc, m-ai distrat. Altfel ar fi fost o seară lungă.

Nu mai eram atentă la soare, nici măcar la gustul cafelei. Când vorbeam cu Anne, eram complet absorbită, nu mă mai vedeam existând, deși numai ea mă obliga să mă reconsider, mă forța să mă judec. Mă făcea să trăiesc momente intense și dificile.

— Cecile, te distrezi cu acest gen de oameni ca soții Webb sau Dupuis?

— Purtarea lor mi se pare în general cumplit de plictisitoare, dar sunt hazlii.

Se uita și ea la insecta care se împleticea pe podea. Mi-am spus că musca era probabil infirmă. Anne avea pleoape lungi și grele, îi era ușor să fie condescendentă.

— Nu-ți dai seama niciodată cât de monotonă e conversația lor și de... cum să spun?... grosolană? Nu te plictisesc niciodată poveștile lor despre contracte, fete, petreceri?

— Am petrecut zece ani într-un pension, i-am răspuns eu. Cei de-acolo n-au moravuri, așa că toate astea încă mă mai fascinează.

N-am îndrăznit să spun că îmi plăceau.

— De doi ani, a spus ea... de altfel, nu-i o problemă de raționament, nici de morală, ci o problemă de sensibilitate, de al șaselea simț...

Probabil că mie îmi lipsea. Simțeam foarte clar că îmi lipsea ceva în această privință.

— Anne, crezi că sunt inteligentă? am întrebat eu brusc.

A început să râdă, mirată de brutalitatea întrebării.

— Bineînțeles, cum să nu! De ce întreb?

— Dacă aș fi fost idioată, mi-ai fi răspuns la fel, am spus eu, oftând. Deseori, îmi dai impresia că mă depășești...

— E o problemă de vârstă, a răspuns ea. Ar fi foarte supărător dacă n-aș avea mai multă siguranță decât tine. M-ai influența!

A izbucnit în râs. M-am simțit ofensată.

— Poate că n-ar fi neapărat ceva rău.

— Ar fi o catastrofă, a răspuns ea.

A renunțat brusc la tonul amuzat și m-a privit drept în ochi. M-am foit, puțin stânjenită. Nici astăzi nu mă pot obișnui cu mania pe care o au oamenii de a te privi fix când vorbesc cu tine sau de a veni foarte

aproape ca să fie siguri că îi ascuți. De altfel, era un calcul greșit, pentru că, în aceste cazuri, nu mă gândeam decât cum să scap mai repede, să mă trag înapoi; spun „da, da“, fac o mulțime de manevre ca să trec de pe un picior pe altul și să fug la celălalt capăt al încăperii. Simt cum mă cuprinde furia în fața insistențelor lor, a indiscreției, a acelei pretenții de exclusivitate. Din fericire, Anne nu se credea obligată să mă acapareze astfel, ci se mulțumea să mă privească în ochi și atunci îmi venea greu să-mi păstrez tonul distrat, nepăsător la care țineam foarte mult.

— Știi cum sfârșesc cei de teapa soților Webb?

„Și a tatălui meu“, am spus în gând.

— În șanț, am răspuns, veselă.

— Vine o vârstă când nu mai sunt seducători, nici „în formă“, cum se spune. Nu mai pot să bea și se gândesc încă la femei. Numai că sunt obligați să le plătească, să accepte o mulțime de mici compromisiuri ca să scape de singurătate. Sunt trași pe sfoară, nefericiți. Și acesta e momentul pe care îl aleg ca să fie sentimentali și exigenți... Am văzut mulți devenind astfel un fel de epave.

— Bietul Webb! am spus.

Eram descumpănită. Adevărat, acesta era sfârșitul care îl aștepta pe tatăl meu! Dacă nu l-ar fi luat Anne în grija ei!

— Nu te gândeai la asta, a spus Anne, schițând un zâmbet compătimitor. Te gândești puțin la viitor, nu-i așa? E privilegiul tinereții.

— Te rog, nu-mi scoate ochii cu tinerețea mea, am spus. Mă servesc cât pot de puțin de ea; nu cred

că-mi dă dreptul la toate privilegiile sau la toate scuzele. Nu-i important pentru mine.

— Ce e important pentru tine? Liniștea și independența ta?

Mă temeam de aceste conversații, mai ales cu Anne.

— Nimic, am răspuns. Să știi că nu mă gândesc deloc.

— Mă cam agasați tu și tatăl tău. „Voi nu vă gândiți niciodată la nimic... voi nu sunteți buni să faceți mare lucru... voi nu știți...” Vă face plăcere să fiți așa?

— Nu-mi face plăcere. Nu mă iubesc, nu încerc să mă iubesc. Există momente în care mă forțezi să-mi complic viața, și aproape că te detest pentru asta.

A început să fredoneze, cu un aer gânditor; am recunoscut cântecul, dar nu-mi aminteam cum îi zicea.

— Ce cântec e ăsta, Anne? Mă enervează...

— Nu știu.

A zâmbit din nou, cu un aer puțin descurajat.

— Stai în pat, odihnește-te, voi continua în altă parte ancheta despre intelectul familiei.

„Natural, mi-am spus eu, pentru tatăl meu era ușor.” Parcă îl auzeam: „Nu mă gândesc la nimic pentru că te iubesc, Anne”. Oricât ar fi fost de inteligentă, acest motiv probabil că i s-ar fi părut valabil. M-am întins îndelung și mi-am afundat din nou capul în pernă. Gândeam mult, deși nu recunoscusem față de Anne. În fond, cu siguranță că dramatiza; peste douăzeci și cinci de ani, tata va fi un sexagenar agreabil, cu părul alb, cu o mică înclinație spre whisky și spre amintiri

picante. Vom ieși împreună. Eu îi voi povesti poznele mele și el îmi va da sfaturi. Mi-am dat seama că o excludeam pe Anne din acest viitor; nu puteam, nu reușeam s-o includ și pe ea. În acel apartament în dezordine, când pustiu, când invadat de flori, răsunând de scene și de accente străine, în mod regulat plin de bagaje, nu puteam să-mi imaginez ordinea, liniștea, armonia pe care le aducea Anne peste tot ca pe bunurile cele mai de preț. Îmi era foarte teamă să nu mă plictisesc de moarte; probabil că mă temeam mai puțin de influența ei decât îl iubeam cu adevărat și fizic pe Cyril. Lucrul acesta mă eliberase de multe temeri. Dar plictiseala, liniștea mă speriau mai mult decât orice. Ca să fim liniștiți înlăuntrul nostru, eu și tata trebuia să fim agitați în exterior. Iar Anne nu ar fi putut să admită asta.

9

Vorbesc mult de Anne și de mine și puțin de tatăl meu. Nu pentru că rolul lui nu a fost cel mai important în toată povestea, nici pentru că nu i-aș acorda interes. N-am iubit niciodată pe nimeni așa cum l-am iubit pe el și, dintre toate sentimentele de atunci, cele avute pentru el erau cele mai stabile, cele mai profunde, la el țineam cel mai mult. Îl cunosc prea bine ca să pot vorbi liber despre el și mă simt foarte apropiată de acest om. Totuși, pe el mai mult decât pe oricare altul ar trebui să-l explic ca să-i fac comportarea acceptabilă. Nu era nici îngâmfat, nici egoist. Dar era uşuratic, ceva care la el nu avea leac. Nu pot nici măcar să vorbesc ca de un om incapabil de sentimente profunde, ca de un iresponsabil. Iubirea lui față de mine nu putea fi considerată superficială, ca o simplă obișnuință de tată. Putea să sufere pentru mine mai mult decât oricine. Iar disperarea pe care o avusesem eu însămi într-o zi nu fusese oare provocată de faptul că făcuse un gest care însemna ignorarea mea, că își ferise privirea?... Atenția acordată mie trecea întotdeauna înaintea pasiunilor lui. În unele seri, ca să mă conducă acasă, fusese nevoit să lase să-i scape ceea ce Webb numea „ocazii foarte bune”. Dar nu puteam

nega că, în afară de asta, făcea doar ce-i plăcea, era nestatornic și frivol. Nu gândea. Voia să dea fiecărui lucru o explicație psihologică pe care o considera rațională: „Nu ți se pare detestabil? Dormi mai mult, bei mai puțin!” La fel și în cazul dorinței violente pe care o avea uneori față de o femeie: nu se gândea nici s-o înăbușe, nici s-o dezvolte până la un sentiment mai complex. Era materialist, dar delicat, înțelegător și, în fine, foarte bun.

Dorința pe care o avea pentru Elsa îl supăra, dar nu cum s-ar putea crede. Nu-și spunea: „O voi înșela pe Anne. Asta înseamnă că o iubesc mai puțin”. Nu, ci: „Ce mă supără dorința asta a mea pentru Elsa! Trebuie s-o rezolv repede, altfel voi avea probleme cu Anne”. În plus, o iubea pe Anne, o admira, o schimba cu șirul de femei frivole și prostuțe pe care le frecventase în ultimii ani. Ea îi satisfăcea vanitatea, senzualitatea și sensibilitatea, pentru că îl înțelegea, îi oferea inteligența și experiența ei spre a le confrunta cu ale lui. Acum, când și-a dat seama de gravitatea sentimentului avut față de ea, sunt mai puțin sigură! I se părea amanta ideală și mama ideală pentru mine. Se gândea oare și la „soția ideală”, cu toate obligațiile pe care le implica? Nu cred. Cred că, pentru Cyril și Anne, el era, ca și mine, anormal din punct de vedere afectiv. Asta nu-l oprea să aibă o viață pasionantă, pentru că o considera banală și îi dăruia toată vitalitatea lui.

Nu m-am gândit la el când am pus la cale s-o scot pe Anne din viața noastră; știam că se va consola așa cum se consola de obicei: o ruptură l-ar fi costat

mai puțin decât o viață ordonată, nu era cu adevărat afectat și mânat decât de obișnuință și de previzibil, ca și mine. Eram de aceeași rasă; ba chiar îmi spuneam când că era rasa frumoasă și pură a nomazilor, când rasa ofilită și stearpă a juisorilor.

În acest moment suferea, cel puțin era exasperat: Elsa devenise pentru el un simbol al vieții trecute, al tinereții, mai ales al tinereții. Simteam că dorea tare mult să spună: „Anne, scumpa mea, scuză-mă o zi. Trebuie să mă duc la fata aia și să mă conving că nu sunt un moșneag. Trebuie să-mi fie din nou lehamite de corpul ei ca să-mi recapăt liniștea“. Dar nu putea să-i spună asta, nu pentru că Anne era geloasă sau cu desăvârșire virtuoasă și nu se putea discuta cu ea în această privință, ci pentru că acceptase să trăiască cu el pe următoarele baze: epoca dezmățului facil se sfârșise, nu mai era un licean, ci un bărbat căruia ea își încredința viața și, în consecință, avea obligația să reziste tentațiilor, nu să se comporte ca un biet om, sclav al propriilor capricii. Nu-i puteai reproșa nimic frumoasei Anne, calculul era perfect normal și sănătos, dar nu-l putea împiedica pe tata s-o dorească pe Elsa. S-o dorească treptat mai mult decât orice, s-o dorească cuprins de acea ardoare dublă pe care o avem față de lucrurile interzise.

Și, în acel moment, probabil că aș fi putut aranja totul. Ar fi fost de ajuns să-i spun Elsei să-i cedeze și, sub un pretext oarecare, s-o iau pe Anne cu mine la Nisa sau în altă parte ca să ne petrecem după-amiaza. La întoarcere, l-am fi găsit pe tata destins și animat de o nouă tandrețe pentru iubirea legală

sau care ar fi trebuit să devină așa la începutul toamnei. Și mai era ceva ce Anne nu ar fi putut suporta: să fi fost o amantă ca toate celelalte, provizorie. Demnitatea ei, stima pe care o avea față de ea ne-ar fi făcut viața dificilă!

Dar nu i-am spus Elsei să-i cedeze, nici n-am invitat-o pe Anne să mă însoțească la Nisa. Voiam ca dorința din inima tatălui meu să ia proporții și să-l facă să comită o greșeală. Nu puteam suporta disprețul pe care îl avea Anne față de viața noastră trecută, o desconsiderare binevoitoare față de ceea ce fuse pentru tata și pentru mine fericirea. Nu voiam s-o umilesc, ci s-o fac să accepte viața noastră. Trebuia să știe că tata o înșelase și să confere acestui lucru valoarea lui obiectivă, de aventură pur fizică, nu o atingere adusă valorii sale personale, demnității ei. Dacă voia cu orice preț să aibă dreptate, trebuia să ne lase să greșim.

Mă prefăceam că nu bag de seamă chinurile tatălui meu. Nu trebuia cu niciun preț să-mi facă mărturisiri, să mă forțeze să-i devin complice, să vorbesc cu Elsa și s-o îndepărtez pe Anne.

Trebuia să mă prefac că socoteam iubirea lui pentru Anne sacră, la fel și persoana ei. Și trebuie să mărturisesc că nu-mi era deloc greu. Gândul că putea s-o înșele pe Anne și s-o înfrunte mă îngrozea și îmi stârnea o vagă admirație.

Între timp, duceam o viață fericită: înmulțeam ocaziile care stârneau dorința tatălui meu pentru Elsa. Mă uitam la Anne și nu mai simțeam nicio remușcare. Îmi imaginam uneori că accepta faptul împlinit și că

vom duce cu ea o viață conformă cu gusturile noastre și cu ale ei. Pe de altă parte, mă întâlneam des cu Cyril și ne iubeam în taină. Mirosul pinilor, zgomotul mării, contactul cu trupul lui... Cyril începea să fie chinuit de remușcări, rolul pe care îl puneam să-l joace îi dis plăcea în cel mai înalt grad, îl accepta doar pentru că îl lăsam să creadă că era necesar iubirii noastre. Totul însemna multă duplicitate, tăceri interioare, dar foarte puține eforturi, minciuni. (Și, după cum am spus, numai propriile acte mă constrâneau să mă judec pe mine însămi.)

Trec repede peste această perioadă, de teamă ca nu cumva, tot căutând, să dau peste amintiri care mă învinovățesc și mai mult. Mi-e de ajuns să mă gândesc la Anne, la râsul ei fericit, la amabilitatea față de mine și simt parcă o lovitură, una dureroasă sub centură; mă doare, îmi taie respirația. Mă simt atât de aproape de ceea ce se numește conștiință încărcată, încât sunt obligată să recurg la gesturi: să aprind o țigară, să pun un disc, să telefonez unui prieten. Apoi, treptat, mă gândesc la altceva. Dar nu-mi place, nu-mi place că trebuie să recurg la deficiențele memoriei mele, la frivolitatea spiritului meu, în loc să le combat. Nu-mi place să le recunosc, nici să mă felicit pentru ele.

10

Eciudat cum fatalitatea se complace să aleagă, ca s-o reprezinte, fețe nedemne sau mediocre! În vara aceea, ea luase chipul Elsei. Un chip foarte frumos sau, mai curând, atrăgător. Avea și un râs extraordinar, comunicativ și plin, așa cum au oamenii puțin prostuți.

Am recunoscut repede efectele acestui râs asupra tatălui meu. Îl foloseam la maximum prin Elsa, când trebuia s-o „surprindem” cu Cyril. Îi spuneam: „Când mă auzi venind cu tata, nu trebuie să spui nimic, doar să râzi”. Și atunci, auzind acel râs satisfăcut, descopeream pe fața tatălui meu urmele furiei. Rolul de regizor mă pasiona tot timpul. Tot ce puneam la cale îmi reușea, pentru că atunci când îi vedeam pe Cyril și Elsa împreună, manifestând în mod vădit o relație imaginară, dar perfect imaginabilă, eu și tata păleam din pricina acelei dorințe de pasiune mai rea decât durerea. Cyril, Cyril aplecat asupra Elsei... Această imagine îmi pustia inima și o puneam în scenă fără să-i înțeleg forța. Cuvintele sunt ușoare, liante; și, când vedeam conturul feței lui Cyril, ceafa lui înclinată peste fața Elsei, aș fi dat orice ca așa ceva să

nu existe. Uitam că totul se materializase din voința mea.

În afara acestor accidente, viața zilnică era umplută de încrederea, blândețea – îmi vine greu să folosesc acest termen –, fericirea frumoasei Anne. Într-adevăr, mai aproape de fericire decât o văzusem vreodată, ca și cum s-ar fi predat nouă, egoiștii; foarte departe de dorințele noastre și de micile mele manevre josnice. Dar contasem pe asta: indiferența ei, orgoliul o îndepărtau instinctiv de orice tactică care să-l atașeze pe tata mai strâns de ea și, în realitate, de orice cochetărie în afara aceleia de a fi frumoasă, inteligentă și tandră. Începusem să mă înduioșez; înduioșarea este un sentiment plăcut și antrenant ca muzica militară. Nimeni nu ar putea să mi-l reproșeze.

Într-o dimineață, camerista, foarte agitată, mi-a adus un bilețel de la Elsa: „Vino, totul se aranjează!”. Am avut imediat impresia unei catastrofe: detest deznodămintele. În sfârșit, am găsit-o pe Elsa pe plajă, cu fața triumfătoare.

— În sfârșit, acum o oră m-am întâlnit cu tatăl tău.

— Ce ți-a spus?

— Mi-a spus că regretă nespuse de mult cele întâmplate; că s-a purtat ca un mitocan. E adevărat... nu?

Cred că am dat din cap afirmativ.

— Apoi mi-a făcut complimente, așa cum numai el știe să facă... Doar știi, pe un ton detașat și cu o

voce foarte joasă, ca și cum ar fi suferit că le face...
acel ton...

Am trezit-o din deliciile idilei:

— Și unde ați ajuns?

— Păi, la nimic! Adică nu, m-a invitat să iau ceaiul cu el în sat, ca să-i arăt că nu țin supărare și că sunt emancipată, că nu avem idei înguste, chestii!

Ideile tatălui meu despre evoluția tinerelor femei roșcate mă bucurau la culme.

— De ce râzi? Să mă duc?

Am fost gata să răspund că asta o privea. Apoi, mi-am dat seama că mă considera responsabilă de succesul manevrelor ei. Pe drept sau nu, lucrul ăsta m-a enervat.

M-am simțit prinsă la înghesuială.

— Nu știi, Elsa, depinde de tine. Nu mă întreba tot timpul ce trebuie să faci, s-ar zice că eu te împing să...

— Bineînțeles că tu, a răspuns ea. Numai datorită ție...

Intonația ei admirativă m-a speriat.

— Du-te dacă vrei, dar, te rog, nu-mi mai vorbi despre asta!

— Dar... dar trebuie să-l scăpăm de acea femeie...
Cecile!

Am fugit. Tata să facă acum ce vrea, Anne să se descurce. De altfel, aveam întâlnire cu Cyril. Mi se părea că doar iubirea mă debarasa de acea teamă obositoare pe care o simțeam.

Cyril m-a luat în brațe, fără o vorbă. Lângă el, totul devenea ușor, încărcat de violență, de plăcere. Puțin

după aceea, lipită de el, pe trupul lui bronzat, inundat de sudoare, și eu epuizată, pierdută ca o naufragiată, i-am mărturisit că mă uram. I-am spus asta zâmbind, pentru că așa gândeam, dar fără nicio durere, cu un fel de resemnare agreabilă. Nu m-a luat în serios.

— N-are importanță. Eu te iubesc destul de mult ca să te oblig să fii de părerea mea. Te iubesc, te iubesc tare mult.

Ritmul acestor cuvinte m-a urmărit și în timpul mesei: „Te iubesc, te iubesc tare mult“. De aceea, în pofida eforturilor, nu-mi mai amintesc foarte bine de acel dejun. Anne purta o rochie mov ca cearcănele de sub ochii, ca ochii ei. Tata râdea, aparent des-tins: situația lui se aranja. La desert ne-a anunțat că trebuia să facă unele cumpărături în sat, în cursul după-amiezii. Am zâmbit în sinea mea. Eram obosită, fatalistă. Nu voiam decât un singur lucru: să mă scald în mare.

La ora patru, am coborât pe plajă. L-am găsit pe tatăl meu pe terasă, pregătindu-se să plece în sat. Nu i-am spus nimic. Nici măcar nu i-am recomandat să fie prudent.

Apa era caldă. Anne n-a venit. Probabil că se ocupa de colecție, desena în camera ei, în timp ce tata îi făcea ochi dulci Elsei. După două ore, pentru că soarele nu mă mai încălzea, am urcat pe terasă, m-am așezat într-un fotoliu și am deschis un ziar.

Atunci și-a făcut apariția Anne; venea din pădure. Alerga, destul de stângaci, cu coatele lipite de corp. Am avut brusc impresia indecentă că alerga o bă-trână, că va cădea. Am rămas cu gura căscată. A

dispărut în spatele casei, unde se afla garajul. Atunci, am înțeles brusc și am luat-o și eu la fugă, ca s-o prind din urmă.

Urcase deja în mașină și răsucise cheia în contact. Am sosit în mare viteză și m-am repezit la portieră.

— Anne, i-am spus, Anne, nu pleca, e o greșeală, e vina mea, îți voi explica...

Nu m-a ascultat, nu s-a uitat la mine; s-a aplecat și a dat drumul la frână.

— Anne, avem nevoie de tine!

Atunci a ridicat capul și i-am văzut fața răvășită. Plângea. Și mi-am dat deodată seama că atacasem o ființă vie și sensibilă, nu o entitate. Probabil că fusese o fetiță discretă, apoi o adolescentă, apoi o femeie. Avea patruzeci de ani, era singură, iubea un bărbat și sperase să fie fericită cu el zece ani, poate douăzeci. Iar eu... Fața aceea, fața aceea era opera mea. Încremenisem și tremuram toată lângă portieră.

— Nu aveți nevoie de nimeni, nici tu, nici el, a murmurat ea.

A pornit motorul. Eram disperată. Nu putea să plece așa.

— Iartă-mă, te implor...

— De ce să te iert?

Lacrimile i se rostogoleau pe față. Nu putea să înțeleagă.

— Biata mea fetiță!

Și-a pus o secundă mâna pe obrazul meu și a plecat. Am văzut mașina dispărând după colțul casei.

Eram pierdută, disperată... Totul se petrecuse foarte repede. Și fața pe care o avea, fața aceea...

Am auzit pași în spatele meu: era tata. Întârziase să-și șteargă rujul Elsei și să-și scuture acele de pin de pe costum. M-am întors și m-am repezit la el:

— Ticălosule, ticălosule!

Am început să plâng.

— Dar ce s-a întâmplat? Unde e Anne? Cecile, spune-mi, Cecile...

11

Ne-am reîntâlnit la cină, amândoi foarte îngriji-
rați de această singurătate în doi recucerită atât
de brusc. Nu-mi era deloc foame, nici lui. Știam
amândoi că Anne trebuie să se întoarcă neapărat la
noi. Eu n-aș fi putut să suport mult timp amintirea ace-
lei fețe chinuite, nici gândul suferinței ei și al propriilor
responsabilități. Uitasem de manevrele mele răbdă-
toare și de planurile bine puse la punct. Mă simțeam
dezechilibrată, fără hățuri și fără zăbală, și, după fața
tatălui meu, vedeam că și el avea același sentiment.

— Crezi că ne-a părăsit pentru mult timp? a între-
bat el.

— Cu siguranță că a plecat la Paris, am răspuns.

— Paris..., a murmurat tata, visător.

— Poate n-o vom mai vedea...

S-a uitat la mine cu o privire rătăcită și m-a prins
de mână peste masă.

— Probabil că mă urăști tare mult. Nu știu ce m-a
apucat... La întoarcere, în pădure cu Elsa, ea... Mă
rog, am sărutat-o, probabil că Anne a apărut în acel
moment și...

Nu-l ascultam. Cele două personaje, Elsa și ta-
tăl meu, îmbrățișați în umbra pinilor, îmi apăreau ca

Într-un vodevil, lipsite de consistență. Singurul lucru viu și cumplit de viu din acea zi era fața pe care o avea Anne, acea ultimă expresie, marcată de durere, acea față trădată. Am luat o țigară din pachetul tatălui meu și am aprins-o. Încă un lucru pe care Anne nu-l tolera: fumatul în timpul mesei. I-am zâmbit tatălui meu.

— Înțeleg foarte bine, nu-i vina ta... Un moment de răătăcire, cum se spune. Dar Anne trebuie să ne ierte, adică, să te ierte.

— Ce să fac? a spus el.

Arăta foarte rău la față, mi-a fost milă de el, mi-a fost milă de mine. De ce ne părăsea Anne așa, făcându-ne să suferim, în fond, pentru o simplă năzbâtie? Nu avea nici o datorie față de noi?

— Îi vom scrie și îi vom cere iertare, am spus eu.

— E o idee genială! a strigat tata.

În sfârșit, găsea modalitatea de a înlătura lipsa de acțiune plină de remușcări în care ne zbăteam de trei ceasuri.

Fără să terminăm de mâncat, am dat la o parte fața de masă și tacâmurile, tata s-a dus să aducă o lampă mare, stilouri, o călimară, hârtie de scrisori și ne-am așezat unul în fața celuilalt, aproape zâmbitori, pentru că întoarcerea ei ni se părea foarte probabilă, grație acestei puneri în scenă. Un liliac s-a ivit brusc, descriind curbe molcome prin fața ferestrei. Tata și-a aplecat capul și a început să scrie.

Nu pot să-mi amintesc, fără un sentiment irezistibil de ironie și de cruzime, scrisorile pline de sentimente bune pe care i le-am scris lui Anne în seara

aceea. Amândoi, la lumina lămpii, ca doi școlari silitori și neîndemânatici, trudind în tăcere la acea temă imposibilă: „întoarcerea frumoasei Anne“. Am reușit totuși două capodopere ale genului, pline de scuze valabile, de tandrețe și de căință. La sfârșit, eram aproape convinsă că Anne nu va putea să reziste, că împăcarea era iminentă. Vedeam deja scena iertării, plină de pudoare și de umor... Va avea loc la Paris, în salonul nostru, Anne va intra și...

A sunat telefonul. Era ora zece. Ne-am privit mirați, apoi plini de speranță: era Anne, telefona ca să ne spună că ne ierta, că se întorcea la noi. Tata s-a repezit la telefon și a strigat cu o voce veselă:

— Alo!

Apoi a continuat cu o voce imperceptibilă:

— Da, da! Unde? Da.

M-am ridicat și eu de pe scaun: simțeam cum mă cuprinde teama. M-am uitat la tata și la mâna pe care și-o trecea peste față, cu un gest inconștient. În sfârșit, a pus încetîșor receptorul în furcă și s-a întors spre mine.

— A avut un accident, a spus el. Pe drumul spre Esterel. Le-a trebuit ceva timp ca să-i găsească adresa. Au telefonat la Paris și de acolo i-au dat numărul nostru.

Vorbea ca un automat, pe același ton, și nu îndrăzneam să-l întrerup.

— Accidentul s-a petrecut în locul cel mai periculos. Se pare că au mai fost și altele acolo. Mașina a căzut de la cincizeci de metri. Ar fi fost un adevărat miracol să scape.

De restul nopții îmi amintesc ca de un coșmar. Drumul ivindu-se din noapte sub lumina farurilor, fața nemișcată a tatălui meu, poarta clinicii... Tata nu a vrut s-o revăd. Am rămas în sala de așteptare, pe o banchetă, privind o litografie reprezentând Veneția. Nu mă gândeam la nimic. O infirmieră mi-a povestit că era al șaselea accident petrecut în același loc de la începutul verii. Tata nu se mai întorcea.

Atunci, mi-am spus că, prin moartea ei – încă o dată –, Anne se deosebea de noi. Dacă ne-am fi sinucis – admitând că am fi avut curajul –, eu și tata ne-am fi tras un glonț în cap, lăsând o notiță explicativă destinată să tulbure pe vecie sângele și somnul celor vinovați. Dar Anne ne făcuse un cadou splendid, acela de a crede într-un accident: un loc periculos, instabilitatea mașinii. Un cadou pe care vom fi destul de slabi să-l acceptăm. Și, în definitiv, dacă astăzi vorbesc de sinucidere, cred că sunt foarte românticoasă. Te poți sinucide pentru niște ființe ca mine și ca tata, care nu au nevoie de nimeni, nici viu, nici mort? De altfel, între noi n-am vorbit decât de accident.

A doua zi, ne-am întors acasă, pe la trei după-amiaza. Elsa și Cyril ne așteptau pe treptele scării. S-au ridicat în fața noastră ca două persoane șterse și uitate, niciunul n-o cunoscuse pe Anne și nu ținuse la ea. Se aflau acolo, cu micile lor probleme sentimentale, cu dubla momeală a frumuseții lor, cu propria jenă. Cyril a făcut un pas spre mine și și-a așezat mâna pe brațul meu. L-am privit: nu-l iubisem niciodată. Îl găsisem bun și atrăgător; iubisem plăcerea pe care mi-o procura; dar nu aveam nevoie de el.

Urma să plec, să părăsesc acea casă, acel băiat, acea vară. Tata era cu mine, m-a luat și el de braț și am intrat în casă.

În casă se afla vesta lăsată acolo de Anne, florile ei, camera ei, parfumul ei. Tata a tras jaluzelele, a luat o sticlă din frigider și două pahare. Era singurul remediu la îndemâna noastră. Scrisorile noastre de scuze mai erau și acum pe masă. Le-am împins cu mâna și au plutit ușor, aterizând pe parchet. Tata, venind spre mine cu paharele pline, a ezitat, apoi a evitat să calce pe ele. Mi se părea că era ceva simbolic și de prost-gust. Am luat paharul cu amândouă mâinile și l-am golit pe nerăsuflăte. Încăperea era cufundată în semiobscuritate, vedeam umbra tatălui meu în fața ferestrei. Marea își revărsa valurile pe plajă.

12

La Paris: înmormântare într-o zi însorită, mulțime curioasă, doliu. Eu și tata am prezentat condoleanțe bătrânilor părinți ai dispărutei. I-am privit cu multă curiozitate: cu siguranță că ar fi venit să ia ceaiul la noi acasă o dată pe an. Tata era privit cu milă: Webb probabil că răspândise vestea căsătoriei. L-am văzut pe Cyril la ieșire. L-am evitat. Sentimentul de ranchiună avut față de el era total neîndreptățit, dar nu aveam ce face... Oamenii din jurul nostru deplângeau acest eveniment stupid și groaznic și, deoarece aveam încă unele îndoieli în privința caracterului său accidental, lucrul acesta îmi făcea plăcere.

În mașină, spre casă, tata m-a prins de mână și mi-a strâns-o cu putere. Mi-am spus: „Nu mă mai ai decât pe mine, nu te mai am decât pe tine, suntem singuri și nefericiți“. Și, pentru prima dată, am plâns. Erau niște lacrimi destul de plăcute; nu semănau deloc cu acel gol, acel gol cumplit pe care îl simțisem la clinică, în fața litografiei cu Veneția. Tata mi-a întins o batistă, fără o vorbă, palid la față.

Timp de o lună, am trăit ca un văduv și o orfană, luând masa împreună și fără să ieșim din casă. Uneori vorbeam puțin de Anne:

— Îți amintești de ziua când...

Vorbeam cu precauție, ferindu-ne privirea, de teamă să nu ne facem rău sau ca nu cumva să se declanșeze ceva în noi și să ne facă să rostim cuvinte ireparabile. Această prudență, această blândețe reciprocă și-au arătat roadele. Curând, am putut să vorbim despre Anne pe un ton normal, ca despre o ființă dragă, alături de care am fi fost fericiți, dar pe care Dumnezeu o chemase la el. Scriu Dumnezeu în loc de hazard; dar nu credeam în Dumnezeu. Încă era bine dacă, în această împrejurare, credeam în hazard!

Apoi, într-o zi, la o prietenă, l-am întâlnit pe unul dintre verii ei și ne-am plăcut. Am ieșit împreună timp de o săptămână, cu frecvența și imprudența la care te împinge dragostea, iar tata, nefiind în firea lui să stea singur, a făcut la fel cu o tânără femeie destul de ambițioasă. Viața reîncepea ca înainte, cum fusese prevăzut că va reîncepe. Când eram amândoi, râdeam ca altădată și vorbeam despre cuceririle noastre. Probabil bănuiește că relațiile mele cu Philippe nu sunt platonice și știu foarte bine că noua lui prietenă îl costă tare mult. Dar suntem fericiți. Iarna se apropie de sfârșit, nu vom închiria aceeași vilă, ci alta, lângă Juan-les-Pins.

Numai că, atunci când sunt în pat, în zori, când se aude numai zgomotul mașinilor din Paris, memoria mă trădează câteodată: revine vara cu toate amintirile ei. Anne, Anne! Repet acest nume foarte încet, în întineric. Și atunci simt cum mă cuprinde un sentiment căruia îi rostesc numele cu ochii închiși: *Bun venit, tristete!*

Sfârșit